

Erkennett dec 29. 1877.

949.

II

Veszprém (köls. elbesz.)

Jelige:

— Csak rokon a rokonok keblébe nem mészana gyilkos.

Első fejelet

Ezen mű első pillanatra hős költeménynek látszik,
mi mellett tanítkodni a csudás cím; azonban nem
kíván hős költeményül tekinteni, megfér a költői
elbeszélés szerény keretében is. Legfőkébb, ha azt
mondjuk rá, hogy hősbeszély; milyen hősbeszély több
van irodalmunkban, mint: Augsburgi istközet, Ger-
halom, Eger stb. E mű is, mint az említettek, hős ha-
tosokban van írva. Ez alát köztalánna vált napja-
inkban; de legalkalmasabbnak tesszett én előttem
e versneben költészet meg a multat és hőseit.
Tanítkodtam a versek szabályosságára, bár es mellett
gyakran nagy szabadságot engedtem meg magam-
nak. Így használtam az óhajt, sóhajt, így, jól,
diús stb. Szavak^{ban} rövidet gyantant a hosszú stótagot.
Azonban hiszem azt, hogy érdemes bírálóim eme
szabadságot meg fogják bocsátani.

Első Ének.

Harcz, örökös tusa volt hon, apáinknak hona élted!

Hű fiaid fíverén magasult érzelmeket ébreszt
Múlt nagyságod. Alig bátorodik erre azonban
A késő maradék bámúlva tekinteni vissza:

5. Fél, hogy az ég derűjét felhős árnyék feje álsal.

Látja dicsőségid fényét és rajta elandalg;

Látja a sok zivatart napját's bűn hatja keresztül. —

Régi korunkra vezém szemem pillantásit én is
Es a lehullánzott balidők emlékére lettem.

10. Imost, mikoron tusa forr, viadalmas üvölt magas Észak

Del ellen, Hankázus alatt's balkáni gerinczen

Háboru dúl; a lesimt múlt ^{ról} ~~színt~~ énekleli vágyom.

Lengni kíván harczról ajakam's daltárgya a hűség

Harcza az armánnyal; mint víz Vekpremnnek alatta

15. Geiza utóda vezér István a Zerindfi Kúpával

Szörnyű csatát; a hadak mezején hogy csett el az álnok,

A ki aczéls ragadosz esküvel emelt feje ellen. —

A jegyzetek végül.

Gyenge kavam 's nem elég karsány écklemi kardok
 Réműletes moráját: nemzői sugallat egyenged
 20. Lelkem elős az usat 's ~~hossz~~ ^{hikless} ~~old~~, migzendül az ének!

„Szikla tetején magasult Somogy, ódon vára Szupának
 Es innét pillanta a völgynek alája sötétben.
 Széles emelt bástyái kővén évek moha barnult
 A viharok győző jeleül, mik zúgva kerengtek
 25. Rajta gyakorta, ha nem fekérek természeti békék.
 Néma magánosság hona volt tornyos Somogy ekkor;
 Semmi moraj moq nem zavára a csendnek uralmát.
 Mint kesely itt tartotta lakát Szupa sarja Zerindnek,
 A telekben erős, de titokban roszra törekvő,
 30. Es inkább uralogni, miként engedni kívánó. —
 Vára terén egyjűvé gyűlven bajtársi körötte
 Hozzájuk harcos Szupa így intézte beszédjét:
 „Szityya-magyar bajtársak! a minsz hallasja a balhír,
 Os létüinkre kemény ronsó felhözétes indít
 35. Egy új hit gyökeret vervén Pannonia földén.
 Lassankint ebből a magyar vékedelmei hajsnak.

Mint az avar hajdan, kinsingy majd nem fog-e veszni
 A magyar is, ha talán egykor védpajzsa Hladirhoz,
 A ki ehonst nyujtá, hátárlan lenni találna?
 40. Mint dőle meg viharok jövesén a hatalmas avarság
 Elhagyván Hladurat, ki fekk Pannonia gazdag
 Tölgyerdős hegyeit 's völgyit hódítani segíté? ”
 Nagy büniükert a veszély idején haragos Hladur'oket
 Veszni türe nem nyujtva nekik menső segedelme.
 45. Ö átkát ledűbörgi fölénk, mi helyest tova pártol
 Tőle kivünk 's a magyar nem az ő oltarain áldoz
 Más Istennek elébe bocsátva fohászos imáját.
 Újjólag viharok hona lefz Duna és Tisza tája.
 Es segedelme helyest széles Pannonia földén
 50. Elleneink seregét mi reánk kalauzlanai fogja,
 Rajta a mennyi fűszál, mi fölénk hadakat vezet amujt.
 Bősz boszulángja örök hűvel létüinket emészti.
 Drága hazánk főenyét vérárral özönli kerestsül
 's mint a verő fényes vérkinnel jelzi létünsüink. —
 55. Ezt hallám daliák es nem nyugtasja ezóta
 Semmi kivén komorú érzes hangolja le telkem.”

- mond 's adáz érzet lobbanit kebelén mikor észre-
 vette a vásta katasz harcos bajtársai arczán,
 mely rögtön beborult a jól kiszabott kavak által,
 60. Mins a kék Galaton, ha fölébe vihar dúhe rándul.
 Erre Arámnak ezen főzát lengett ajakáról:
 „Ó ha innig van, a mint mondad, Kupa sarka Zerindnek,
 's ősi kizsint, valamint hullám rajtos vízi gálya,
 melyre csapott villám örvény közepette forogna:
 65. Ránk az enyészet erős veszedelme nehez kedik akkor.
 Fellegerve, miként a turul a kevély Ural omim,
 Tört ki e nép meotis sava tájáról Kuma mellől.
 Így a hevítve kelő napfény, ha nyugatnak elindul
 Es a vak éj árnyát őrzi bontva magának előtte.
 70. Nem suda vetni elé Vakadályt kitzára Kievnok.
 Mátra alá értek, min alul Pannonia terjedt,
 Smelyet a harcos Erel haggá ránk hajdanta örökkép.
 Mémimarót hadinepe felett ^{a maros vize partján} ~~az országban~~
 Nagy diadalt aratott nemzes kalainz híres Árpád
 75. Gúszke Zalánon, a dúsz Diszapát 's Alpár fejedelmén
 Erre Gelón az oláh hadfőn Suhu sum nyere fényes

- Győzelmét. 's minderre Hadur gámkarja segíté.
 De ha talán a magyar majd más olárokon áldoz:
 Mit lehet ugy egebet vármunk, mint bős Hadur áskás?
 80. Ekkor ránk vesné terhet ismét gonosz Ármány.
 Kémiző a gyimölcs, a mit ez hozhasna magával:
 Nagylésünk vesztét 's napról napra emyékztét. -
 Ó mi nehéz sorsunk terzen így, Kupa sarka Zerindnek!“
 Monda Arámia valódi keserű kizsintik vala arczán.
 85. Hallgatagon gondok mélyébe merült kiki erre.
 's im mennykő módjára vadul hallatfik alulról
 Lidobogás 's mindegyre közebb jöve hangja a csendben.
 Majd kúrtkó kasa szét, megnyilt a rezes kapu Zára
 's szelvésként bedübörg azon a bajnok Thonuxoba.
 90. Rosszenetes harag ilt képén, sas szárnya tsakján.
 Őt meglátva Zerind fia így kólalt fel aronnal:
 „Bajtársak! Thonuxoba iramlík elénk ime ottan
 Ő vállalta magára minap Pannonia földét
 Szélreben hosszában igaz kemmel kinyomozni,
 95. Hogy tudunkra bocsássa való-e a kir, mi a kornak
 Negy sarkás trossan beajongja 's zavarja nyugalmunk.“

- Monda 's már ekkor hozzájuk elért Thomaóba
 's kezdte beszélni komor hangon ferehjen emelintve:
 „Ó daliák! vala merre a négy folyam árja özönlik,
 100. A Kárpát hegye néz által jartam hazaföldünk
 Dús gazdag tereit 's látám a veszélyt, mire döbbem
 A lélek bennem 's fel-fel sóhaj a fivérzet.
 Jártamban látám, hogy mint fog az égi Áldushoz
 Esdők káma; miként gyengít a kereszt hitte immár
 105. Ősi hitünk erején, mely védte hazánkat eddig.
 Lássam e nagy létünk kirtvára, miképen emyékik.
 Mint a derűs napfény lenyugodsa után mereinkre
 Bűn jeleül hasmat száll és fivallat iramlík:
 Ugy kemény is, mintán emlékeztem deli multunk
 110. Képeről lehalad, könnyez 's szűm sóhaj epektái.
 Honnan előbb buzgó enek 's forró ima szállott,
 Áldozatok ~~sírás~~ szentels sírú füstje gomolygavégre,
 Pusztá magánosság helye lön minden Adur-oltár.
 Szentélyink, valamint sírkalmoz, emyékési zöld moh
 115. Nözte be és kövein homének vére nem ömlik.
 Dicsádtól többé nem zeng a hegyek rideg odva

- Mint az előtt, a mikor más nap riindökle egünkön.
 Ezt észletem a merre kelék minditt Bakony-erdő
 Kengesegeben, a Vértes alatt 's a Kitaj-Tirza partján.
 120. Honfi bizalmamban fellengve jiték Gynda-várba
 És Rákos mezéjére. Csala-közám hanem ekkor:
 Hon-szerelő Árpád maradéka honunk fejedelme
 Még Vask is hűstlen módon kintén odahagyta
 Ősi hitét 's neveül a kereszt ségben leve: István.
 125. Ezt hallám 's látám Pannonia határin akárhol.
 Ő a magyar maga máreja vakon kebelébe a gyilkos.
 Monda ő. Zivatar módjára kasols kava kette.
 Ezinte fagyakva megállt e kavakra a vér az erekben
 És a fivék mélyére vonult rejtőzni akarván;
 130. Mint dermedten áll rögrön csermely vize bérzetek
 Aljában, ha a tél lesivölt észak magasáról.
 Csendes lön ekkor körülük. Maga sarja Zerindnek
 Is gondokba merült. Szive meg-megrendünte mintegy -
 Hallva aron kavakus. Imonda a család Klupa erre:
 135. „Ó bajársak! ez is hozzájárul a veszélyhez,
 Mintha a vész úgy is nem volna keserves elégge.

- Még csak ezen legerősb kelless minden baja melless.
 His fejedelminkké avasott bajnok fogadalmunk
 Drága hazánk's a hit bástyájává teve eskünk,
 140. Még ő is védő Hadurunk mellől tova pártolt.
 A zivatar mi fenjst iszonyúbb káoszosa ez álsal.
 Geiza ~~usoda~~ halála után egyjűvé gyűlvén Gyda melle
 A Rákos mezején büszkén emelek paizsikra
 A honatyák Vaikoz, büszkén emelek a vezeti
 145. Székbe, melyen hajdanta uralga híres neves Árpád,
 A ki erős karral kivivá szammunkra e fölvet,
 Pusza-Ézeren rendez kérezeret's alkot vala törvényet
 Szerződött a hét törzessel's kataliz fejeikkel,
 Hogy maradéka' s' ő meg fogják tartani épen
 150. A kaza törvényis's megvédni honunk hadak ellen.
 Büszke remény's bizalom vala, mely keblünkben emelt
 Ekkor; most annál inkább komoriz a családás,
 mely reugesse kivünk, mikoron hallók eme balthist.
 Régi szokásinktól megválva vakon követ újat
 155. Es idegens. Árpád kékében az ősi dicsőség
 Napja alászállott komorav. Nem fog soha sütni

- Tan többé tova tiins kúsz zivara bnyára e népre.
 Ej árnyéka gyanant üli bösz Hadur átká hazánkat.
 Bajtársak! Leg-e ő oly erős, hogy a honnak egéről
 160. Elhárítsa a gyász felhők rülő veszedelmét
 Ellenivé téven hivesit, sok harosi leventét,
 Ellenivé azokas, kik innitt egyjűvé gyűltekezünk? "
 monda Zerind fia így, a mikép állelke tanácslá.
 A daliák közül egy sem költ rögtön neki ellen:
 165. Úgy látszott hallgatva hajolnak a csalfa szavakra.
 Es készek mindnyáján a hit melless botus állni.
 Perczmpj künnet multán felkölt a szelid szavú örökény:
 „Messze csapong égő haragod, Kupa sarja Zerindnek,
 Tévösvényre, vigyázz, vezetend gerjedne kivédnek,
 170. Gondold meg: Százakra hozand e botúra tökéles
 Vértivatat's a magyar nemzetre halál, veszedelmét.
 En örökény intlek, regen bajtársá anyádnak,
 Ömlékezzél akkorra, midőn hadi telkét
 Adsa anyád ki, Zerind. Emlékezzél, hogy utolsó
 175. Perczében mire kett. Halljad! Végso szava ez völs:
 „Bajba hazád ne keverd a mi élsen csak sebet ejkes,

- Égjen kiéd éresse veszély között, örömeben!
 Legy bármint, lengjen folyton célolnak előre.
 Végörád jövetén is kész légy jobbold acélját
 180. Harczra kikegzeni, mind a sűrű harczolni javára.
 Ez mi vezessen egész élsed verzedelmeim által
 Ez kalauz fényed legyen a létnek rögzös útján.
 A kétes pályán őrizd intelmem eszedben.
 Ezt monda s kiada telkes ezután. Kupa lengjen
 185. Tessed előtt ez esed s véd-csillagként a hon néve,
 És kived óva leend minden büntől a mi káros,
 Lenne hazádra. Ha így fogsz tenni: sírodba elégült
 Kélekkel fekszel; de ha másként lesz: tudom egykor
 Még eljö az idő, hogy megkáromlod e tessed.
 190. Ó Kupa fontold meg, hogy a hon mi veszélybe tekint
 Bajtársak! Ti pedig zabolázzátok meg a lángját
 Szűzöknek kintén, kellőnél bárha felettebb
 Elragadózt. Hiszen új sebeket vágnátok ez által
 's bajtoko zóbb vassal behegesztani akarni sebünket."
 195. Szót látván mi veszély hozhat honjára az átkos
 Vízra vonás. Kupa ugy látkoz megdöbbenekkor,
 Mintha a jobb érzés iszonyú keblébe erővel

- Törni akarna. De mond ^{Arany} ~~bajtársak~~ bajtársa Kupanak
 Karonsván dörgő hangjával az aggra hevében:
 200. „Elemedest örököm! Törtesd magadat nagyon eljár
 Most ajakad meg sem gondolva talán mire késztes
 A kükseég. Haladék nélkül kísérgesi a bünt
 Bünhődés, valamint árnyék a napot magas égen.
 Hogy valamennyi magarra, mi ránk Haduráskane jöjjön,
 205. Es hogy a Zordon enyészet ölére ne zárja hazánkat,
 Megbünhödni kell. Ha kerencse-vezér Haduráskis
 Majdan irányunkban mi megegyeznehi akarjuk:
 É végtől méltán neki megbünhödni kellend.
 Vagy te Kupa s minket róval rendíteni velt-e?
 210. Hogy bennünket ezen céltől elvonni törekkel.
 Mely ügyben végezni csupán a vasak viadalma
 Gy, ott nem hasznos, mit sem használhat a röpke
 Szó. Örököm! Kavard el nem hallgassasja a harci
 Ercczajogást, mi között méltó bókust állni megindul
 215. A harczos sokaság, melynek pályán Hadur áll ott,
 A ki viszontag az ősi hazát megdönteni tudná,
 Hogy ha nem áll a magyar bókust vallása ügyében.

Szembe rohanni merész karral bokuharcos ivóltok
En tudván hivat sohá el nem hagyja az Isten.

220. Béke-beszéddel azért te nem is kaphatsz le kőrökre,
Sem Kupa telkiutját nem vagy remíteni képes.

Mond a kemény Artány zördítve nehéz csabárd,
Nem szólott a felid Örkeny, elhallgata ekkor.

- Ajkairól nem eredt panaszos szózat, de kesergő
225. Heble alól sóhaj szállott fájdalomra jeléül.
Mely vala ez sarként, mely nem külvhangot üvéből.
Koszra ~~szó~~^{ragadt} szívvél Kupa így szólott vala ekkor:

„Ódaliás Artány! ugy van. Ha hazánk ügye kéri,
Semmi veszélyek elől nem resten vibza a telkes

230. Honfi, hanem folyton készen megküzdni csatáin
Erte; erős szívvél nem rest mellette rusáznai
Gár érezze, mikép élését veszteni is ezzel.

Egi Hadur maga áll pártján, bátor hadi telkes
Ő maga fiv kebelébe, mely el nem hagyja csatái

235. Közé soha sem. Mindenha kigyúl tüze újramegújra
Mint a derűs napnak hatol újból kerte világa,
Uszából ka elűzte sötét komor árnyját az ejnek.

Drága hazánk s hűsünk veszedelme kinek-kinekajkin
Most s köztünk békes hirdeszt még mostan is Örkeny.

240. Nem lehető Örkeny ez, azért nem is érsz vele csebra.

En legalább fogadást tezek eskve Hadurra jelenleg:
Hogy míg bírja a köt ajkann, míg jobbon az érezes
Er soha sem fog a szabja maroklástól lemaradni.

- Gár két annyi vekély jöjjön, mint jönne különben,
245. Mindazonáltal azős vallás ügyéért bokus állnék.

Ezt fogadom kenstül Hadurunkra előttelek. Estől
Fogva jövő tessimben ezen magas esküm igazgat,
Míg élszem tüze majdan elalkik időnk fagyos árján.

Eské Terind fia. Már ihj mezevirivé here, a mely

250. Semmi hatást a misől tarthatna nem ismere. Gyökke
Önbizodalma miként köszál sasa lepte magasban. -
Es mondák mindnyájan egyist segghangulag erre:

„Eskve tessünk fogadást mindnyájan azégi Hadurra,
A ki hiven gondunk viselő ő s szittya honunkban,

255. A ki utóbb népünk kéznyujtva vezesse ki innen,
A ki adá kánunkra ehont Eselének örökjét,
Hogy: valamig napját, holdját s csillagját azégnek

- Láthatják kemencink, szintén bokus állni törekünk
 Gószus iszonyt kelstő vészes viadal dühödése
260. Közben, a mely nem hagyja egész a tigris soka telkünk
 Nyugodtan, kotsig fog sőt ösztönzeni minket.
 Erre tekünk esküsz mostan, Klupa sarja zsinidnek:
 Elragadott telkünk lihegő ajkakra e fókas.
 Visszaadnak minden kavunk a mohosult kövi bástyák,
265. Mintha a várterem nem akarnának helyet adni
 Ennek... Áram, Áramy meg voltak nyerve Klupának;
 Ugykintén Thonnzóba, miképen a többi leventék,
 Es István ellen kérszek fegyverre kezülni.
 Támaszkodva nehéz kardjára merenge magában
270. Közünk az agy örkény. Ázán komor árnya borongos
 Es tengernyi keserv kínzotta kivét, hanem ajkin
 Hang nem kelt csak búja zajongva miként ha üvöltani
 Önnökét raggod ez látnom, hallnom te örök lény!
 Avagy erőt nekem adj, hogy avérsz meggyátlani képe
275. Légyek, a mely népiünk létes viharozva fenyjiti,
 Hogy késő bánat sársim zessére ne kálljon.
 Így búsonga magán örkény. mely csend vala közünk

- miig végül Klupa a csendes megkegyte e fókával:
 „Bajársak! Daliák! Gallépte miats torolastan
 280. Nem marad a küstlen, büneert méltán bokus allunk.
 Im felfogja tehát a magyar nagy telke vorzého
 Mily voltas, mely a honnak egész mindegyre fenyjiti.
 Ő fel fogja s siet harcolva segisemi rajsa,
 Kész ege tolsjáról karddal hársani a felhős...
 285. Hogy romlásat gerjeszve ne érjen utól Hadur átka
 Gemünkét, melynek csak élő villamai vannak,
 Keljen azért ki ki fel ^{közjelmű} ~~szó~~ Tannonia földén
 Ajka magas hangon hirdesse kismebze ^{elérőn} ~~hatalom~~:
 Fel, te dicső nemzet, magyar! Ős léted forog örvény
 290. Törka között. Vallásod, igaz vallása magasztos
 Eldődinknek emjészet ölébe omol s vele fenyjed,
 Ha nyugton nézed ragyogó napod essi homályját.
 E közat hangoztassék Nirség, hegyes Erdély
 Székely föld tereim, hol az ős Istén hite dirlik,
 295. Harcsi kegylyre híván hős népe levente vezérét,
 A ki tudom kérszen gjámiul fefajátlani kardját.
 Így lesz erős egyedül pártunk megküzdési célját.”

Erre a bajvivók gyér fiamu csoportja elszlél.
 Elhagyják Kupa-takm Somogy bástyáit egyenként.
 300 A bajnok Thonuzóba Gyulát megnyerni ügyüknek
 Tízre ki érlel. Áram Csesznek várába dübörög el.
 Lélekében lángols a felébredéses boku-érzet...
 Ő ki ^{felindítja} fenn a ezeket fennem fővi álmát.
 Várában fejedelmi magasságot fővi álmát
 305. Mit hogy elérhessen gonoszul támaszt vala önző
 Visszavonást s viharok viharát a hazára ez által.
 Csend mélyébe borult ezután hegyi vára Somognak

Mint ha derüdajkálta melőn észak hona szültre
 Lord zivatar zajogát, mire a tölgyberkek emyészve
 310. Sárkulnak s a vidám csermely partján a fű elhal:
 Ugy hangzotta a négy folyamok földén a hír által:
 Elvesemült szándékkal erős Kupa, sanya Zerindnek
 Társaival kardot szegve országító feje ellen:
 És a hazát befusosra ezen hír. Elért Budavába,
 315. Honnan a hon békét hadat indító fejedelme,
 Mint a költőssire hűn ügyelő sas sziklatakából,

Erre merengni szokott s ha talán harczok veszedelme
 Tornyosuló ködöket gördít országa egére:
 Kiizdni tanult karral villámvasú kardot emelget.
 320. Hallva a hír István a vezér, jó Geiza uróda,
 Minshogy előre tudá a hazára mi baj jöhet ezzel,
 Hangját búz közatra emelte s keserge ezenkép:
 „A magas Istenség, ki királya az égnek, a földnek,
 A ki parancsolatára főenybe meríti a köszál
 325. Gyiszke fejét s a meder vesztett hullám nyugalomra
 Sér, csakugyan kisagadta kegyelméből s üzi folyton
 A magyarok népét, míg minden magva emyészend,
 Míg a jövő komor éji komálya dicső kirii élés
 Az övére s az idő moha majd végső fia sirját
 330. Is befede leplevel? Azért jöve has ki e nemzet
 Ősi hazájából az Ural s Meotis tava mellől,
 Honnan a visszavonás testvér-gyilkos kezekajta,
 Hogy nagy elődeinek sirjától messze omoljon
 Hlamvederébe, melyet fiamára saját fia készít
 335. Végromolást okozó bajokat támasztva közöttünk?
 Mert közel áll hozzánk az emyészet. Erőszakos arccal

- Megjelenik ridogon rögsön, ha feléje segédkatt
 Nyujtani kész a visszavonás felelmes alakja.
 Es veszedelmekkel restens, környékez örökkön
340. Zenminket, valamint sziklás zenger zajos árja.
 O még lángol az ég villámcsüzes átká felessed
 Tffju karám 's létod minden perzen kigjul ismét.
 Legcsendeseb békéd idején, mikoron magad óva
 Lenni hiszed 's veszen kívül kizör újra veszéged.
345. Visszavonás melless a kibékíshetlen enyészet
 Réme ranyáz 's valahol vadul ez sátorú üte, ottan
 Zordan örömtelenül a halál fojzó szele repked.
 Egy panaszosz István a vezér. Nem gjáva ajaknak
 Szózata volt szava. Hadronzó Árpád maradéka
350. 'A köszáli kesely nem volt, nem left roha gjáva,
 Nem félénk soha bármi veszélynek elébe tekintni,
 Mely a karát haddal vassal fenyegesti salálná.
 Aggodalom hona köz-jöltéteert veve mostan
 Rajta erőt, látván, kizörő félben mi vihar van.
355. Mint a szülőanya a csecsemőt kebelének alassa
 Hordsa ^{karája} bál 's boldog sorsát. Neki lön hogy
 Megjelenék holt anyja 's befélt hozzá siri hangon

- Éj idején, mikoron mindenki fremére jön álom:
 „En hallám panaszosz zavaid, hallám! Dehasosak
360. Sírom ürébe ezek, hol az ösök, telkes apáink
 Hamvai ~~na~~ is laknak 's nem telsem békenyugalmas,
 Mert keserű panaszkod dörgött valamint csak amennykö
 Hangja dörog, ha rohansa alasz tendül a magaslat.
 A hon egére, 's te rád zivatar felhői gjülönget,
 365. Es veszedelmi elöl restensz Árpád maradéka?
 A ki nyomában a nép viadalra kevitvedüibörge
 Es kövesé mindenhova őt valamerre vezetlé.
 Hős eldődeitől örökölt kardjának előtte
 Hulla az ellenség el nem birván vasa terhét.
370. Kardja megostorozá a földi homok fiak árját,
 Mint megrázta csapongva az égi erős tűzű villám
 A gjaszos felhők tömegét széles terű bolszán.
 Avagy ugy elörpült a magasatos apáknak usóda,
 Hogy veszedelmi között nem volna erélyes clégge
375. A harcosot megküzdni 's teverni a kegytelen ármiányt.
 Monda a büs szellem szenderbe merült fia melless
 Állva. Fejét ragyogó napként közörsse mgárfény

melynek erős lángját ki nem állja akármely halandó,
 És kemény sarjára kegyet. Tekintete rajta
 380. Függe midőn e beszéd ömlött István ajakáról
 „Gár az örök siri béke honába juttál vala még itt
 Sincs nyugtód, kizavart innen panaszos kava aggó
 Ajkannak. Szemed a sirnak mélyében is éber.
 Am inshmed igen frigorú 's fájdalmasan érint,
 385. Mint a csatak riadalma szavad százszorosa keményebb.
 Geiza utóda muszáj nem lesz méltatlan apai
 Nagyságához, az ősi nevet nem fogja homályba
 Zárni. Utóperczig méltó fog lenni a nemzet
 Nagyjaihoz, kik igaz lélekkel voltak iránta,
 390. És kirben tisztán ragyogók, mint kelti korányszűz.“
 Monda a kendergő 's kebelét sóhajtat emelre.
 Erre a bú siri lény hozzá így szól vala végül:
 „O legyen így, a miként mondog nagylődök utóda.
 Rajta tehát István, karodon dőljön meg az armánus
 395. Visszavonó kin terve! So fogja alázu a hűség
 Ezt, valamint haragos mennykő az oromzati völgyet
 El a nagy ég kegye meg, most sem fog messze maradni

Szóls 's mintegy szárnyon tova leugr az éji lepelben
 Gyéke-honába, hová a halál szava hívta nyugodni. —
 400. Másnap adott ki parancsot az éj tüntének utána
 Ilmökinek mondván döntő magyarok fejedelme:
 „Rajta fustárok! Élő ti sebes hollói a kirnek!
 Hordjátok szejjel gyorsan fejedelmi parancsom
 Mészre, a hol keltén nyugtán tűze lángol a napnak;
 405. Mészre közelbe, a merre a büszke magyar neve ismert.
 Hirdessétek erős hangon Pannonia földén
 Fel, kacagány viselő, rontó szabhyán magyarság!
 A Rákosra segélyhjel övezni vezértetek, István;
 Védendő, míg a vész elemjész elmével, erővel.“
 410. Rajta fustárok! Élő ti sebes hollói a kirnek!
 Rendeltem hogy hallja a nemzet, egész Magyarország.
 Es a fustárok a harcz fiait Rákosra kiálták.
 Merre kelen hegye tar fővel néz kerre ^{perinceen} ~~Rákosra~~
 Hordja a sávol eget viharoknak débe kitéve:
 415. Völgyben alans ott állt az öreg Gynda, homman az ősten
 Oszora öldöklön csattan egykor ki csatára.
 Ős básztyája kidölt zajló partjára Dunának,

- mely valamint örjás vérér özönölt a hazának
 Testében s gazdag tereim kömpölyge keresztiül;
 420. Más résztől pedig a Rákos mezejére tekintess. -
 Ó Rákos, Rákos fényes mihasznának egyszeren
 Szép emléke! te meg vagy még s meg lesz sok időnkig.
 Hogy tudni adjad gyászos jelenünk s a jövőendő
 Magzasinak: mi dicő vala a magyarok neve egykor.
 425. Tombolsak paripák ^{szerelem} ~~fiúvadász~~ s hadak árja Zajongott.
 Tárogtató karsant esengtek villogtak az élok.
 Ó te mező! korszorús nemződ ihlessze meg elmém! -
 Napra napok jötték tüntek tova smáramaggyaság.
 Mint Zsongó méhráj, ha azős kástól kizavarják,
 430. Nagy számmal seregelt Rákos tágas mezejére.
 Tört első ízben Szakadar, harcos fia Csáknak
 Valla fölé mintegy harmincz év terhe nyomta.
 Várában nyugovék, a midőn fejedelme parancsa
 Lelte meg itt. (Csákról hívják Csákvárnak e várat.)
 435. Szeparipája nyomán jötték dalián, közöztük:
 Kardos, Elek, Szitaj, Enze, Csazámp, Arása, Dorongó
 Ennek utána Honör jöve. Ö unokája Hubának,

- Bátor Elám fia. Hős alkarsja csudálatos ébrenst -
 A fejedelmi parancs vészhangtalanul füle mellett
 440. Nem tebegett tova: mind koltig karcerövel, eszével
 Kéz fejedelméért harcolni s, ha kell, vele halni.
 Ö mellette balán s jobbán Dörög, Oglu s csatári.
 Radna dübörge több Rákosra s tömöst hada; ebben
 445. Anda, Maros, Szendrő, Csenger, Dárdás, Aka, Kondor.
 Radna vitér bajnok vala, hős vohsát hír emelte
 Szárnyra s vívé minden tova, merre magyar kebel érez.
 Most sietess Gyda vára alá megvédni vezérést.
 Ott Hadar is magzarsja Esellakinak, kinek arnya,
 450. Hirtős dél Arpid viadalmaiban veve nagy rést.
 Harcra merész karral zúdula nyomán hada sebtén,
 melyhyel akármí erős ellenre merészlene törti,
 majd jötték Selemér s Ákos Tulmának mödi
 Him néppel széles vízszát Dunapatti Komárom
 Várából. Egjarant soha sem végső, de legelső
 455. mindkettő; első harcjátékban s csata terein.
 Kolna, Tatar, Marahód, Örkönd tartos velük ekkor.
 Szarvas-üző Garsnak fia Kendi vezesse ki esán

A Rákosta hadát. Uele volt a csasár fia, Gönger
Es még több kik Bars bástyái között nekedtek.

460. Jöttek a bajküzdő daliák s a mezőre gyűlöngetek,
Mint völgyűt a vizár, a mezőt nagy fánuk előnté.
Háromfőn lobogó szállongva a légnék ürében.

Im végére közelge Maggarkonnak fejedelme,
István. Heblében fiatal kornak tüzelangolt,
465. Imár is az aggasztó gondok raja zuga agyában,
Mely kora éveiben lángtelke vigalmat elűzte,
Es éles tavaszán széjjel raposá fíve élvis.

Szűz örömit, valamint kelvősz rózsáit arémek.
Jött István a vezér; lassan lépdelge alatta

470. Dús fűrtű tova, mint ha csak érezné: mi királyi
Térhet azt vállán. Rajt sáraranyos nyereg ékült,
Mely sok ezernyi csatán veresült behozatva földről.
Hol Tanais délszaknak alá kömpölygesi árját. -

Jö, mintán a hadak tömegén szerszinte kemének
475. Lángszagát, szöltet felemelt hangokkal ezentép:
„Halljátok kaczagányviselő ivadéki Magógnak!
Kik hűség telten Rákos mezejére gyűlétek

Hallva vezéri hívó stavamat. Felhök dűshe zindul,
Mely mindnyájat okat főleg pedig engem irrompat.

480. Meghalván fejetelek buzgón ti emeltetek ekkor
Még ifjansa vezér tisztség magasára. Fözemben
Dél tájék a felé, északra, keletre, nyugatnak

Hón lángzó fívvél vágott eleim hadi kardja;
Most armány tizkos heve forr fejedelmek ellen,

485. Mint forrong a tüzet szörő lángakna alattunk,
Mely ha kitör rendisi fívvünk, rendisi hazánkát.

Hűnek hitt bajnok társunk Elupa, sarja zindnek
Es kiemelte vezére elé támadni nem áll.

Sáros idézve elő hűslen rám vonja azélját;

490. Ozélja azéljának vaggok én s orkágos uralmam.
Gyözve sírom halman jüsalma leend a vezérség.

Gyámkarostok menthet, csak ez egy szabadság: a hűség.
Nélkütesek, valamint a kopasz fenyűszálfa a puskán,

Ugy állok, melynek vad erőszakosan tör az orkán,

495. Míg komokos talapon nyugovó törzset kifekszti.

Szöls. Hebelét jogos érzesnek heve jasta kereksül.
Kéze borongva felé egyívé gyűltek sokasága.

És kavait mintegy viszonzva sokajtat iramlott
 Sok daliás mellből, melyben hűség tüze égett
 500. Jó fejedelmük iránt. Ekkor búcsúnd kele köztük.
 Radna ^{levente} pedig komorim búsonga magában:
 , Ó emlékezeseiben az eldödök viadalni
 Ujra felelednek. Gyászos mulsumkra merengő
 Lelkem előtt ismét felkelnek a régi veszélyek,
 505. Mik hajdanta az égi dicsőségnek magasáról,
 Harcos Esels minstán örök éjarmyeka sakatta,
 Bajnok elődinket sirnak mélyébe taszíták.
 Látnom, mint riadoz, zúg két testvér szeg árja
 Szöke Dumánk partján; látom Csaba hős Aladárnak
 510. Szitnya hadára, miként támad diühemelte a véddal,
 Környű csatán egymás erejét felemészteni akarván.
 Ó Csaba, ó Aladár mért is küzdeket az ellen
 Észre se vése, a mely ekkor fenyegetve felállott.
 Nem lássátok előre a vést és míg vakon egymást
 515. Konzárok: felkelt addig s előzönte hadával.
 Mint a hajó, melyet a kelvész vete rávol a réstől,
 Küzdőttél Csaba hős tenger nyi veszély közepette.

Hasztalanul! Ekkor diadalt araszt az enyékert. —
 Ó Tupa mért kelted, szitod átkunkas. Pokonokra
 520. Mért ránsasz fegyvert; mindegyre fogunk így apadni,
 Mint eleink, szárnypit sirunkra ereszi feledség.
 Felszólals ekkor Szakadár, daliás fia Csáknak,
 Imig, valamint Tátrára a sas, nagy lelke karagja
 Vérsz jósolva kiült vala komlók a boltos ivére:
 525. A bajnok kavait kezdesse dörögni ezenkét:
 „Ó daliák! Romlás készül bennünket előntni,
 Hallgassok mégis ti, mi kor kűnk ség van a testre.
 Vagy ti nem is lássátok a vést, mely egyre közelget?
 Nem lássátok a vést, mely egünkre dűbörgve kigördül,
 530. Mely minket fenyeget, mely vér tengerbe meríteni
 Szándékkék? Rohanása kemény, valamint méderéből
 Megszabadult folyamé. Vad erőknak kara süjt most
 Villánkénst a hadára s ne légyen-e gátja e bajnak?
 Nagy s veszedelmes a seb, mely külről éri a tölgyet;
 535. Ámde a mely belről támadja nagyobb, veszedelmest,
 Drága konunk fájat mostan belső szu emészti.
 És adicső nemzet, mely erős akadályt vese annyi

- Népek élé ellenségit megtörve a harcban
 Vesszen-e dűlatván belső féreg foga által?
 540. Hallószárok-e mint panaszolt fejedelme homunkna
 Gyánatos érzéssel kesvájjon keseregjen-e? És ne
 Adjon-e vész körben jobbunk védő segedelmet
 Annak, a kit nem reg daliás paizsokra emelven,
 Mindholzig kalauzunkká tessünk? Vagy oly utra
 545. Tűz-e dicő leszünk, hogy gyám nélkül hagyjuk fejedelm
 Mond 's karsány kavair riadó zajláma kövesze.
 És a moraj dörgő hangként kömpölyge keresztül
 A népen. Ha az ég fenyves villáma kitobban
 A hullámokon és megdördülven tusakodnak
 550. A dühödő elemek: sima tükre redőtelen arca
 Akkor a mély árnat forrong 's a veszélyese tenger
 Borzasztó örvényt gördít a szemeknek elébe.
 Így módon zúgoss a gyűlt seregek süri árja,
 Felkelvén haraguk bofringerjedsen Kupa ellen.
 555. Meg-megrezdültsek hadi lángjukban szanaszéjjel
 A sütyös burogányok; inogtak a bőr kacragányok
 A hevülő daliák izmos vállán; Valamint ha

- Felkes erő támadna beléjük: a lógnak üreben
 Ugy ragadá őket haragos lángzárja vitérlő
 560. Hősöknek. Sok acél, fegyver ki-kivillana ekkor
 Szarvasúzó Garsnak fia Kendi beszélt ilyen erre:
 „A döntő népek 's országunknak feje István!
 A nemzes kine, mely ide gyűlt nem fog soha tenni
 Hűslen irányodban. Szavunk a hűség kava; tessük
 565. Tette a hűségnek 's ez az a mivéreli őket.
 I nem csak most a csatán is hívok lesznek irántad.
 Több ízben táplála hazánk, valamint anyja keblén.
 A jókat soha meg nem avó fiat ön maga ellen,
 És mindannyiszor a mérelyt végül lesiporra,
 570. Bárha örömtelenül, mivel így a saját kive vérezt.
 Lángzabtyánk még így nem rozsdásult hűvelyébe;
 Oly ferrőzettel meg nem dűlte gyáva komályba,
 Hogy ne ragyoghasson viadal mezejére ki ismer.
 Halld, István! Készek vasaink által Kupa ellen,
 575. Bár a galád ármány minden veszedelme segítse,
 A hazaföld 's uralom-jogaid védőre szegülhü.
 Mint Árpád maradéka vezériünk vagy 's valamerre

Hiv jó's bal sorsod, követünk mindenholva téged. "

Mondá ő 's az egész Rákos dübörögte utána:

580. „Mint Árpád maradék a veretünk vagy valamerre
Hiv jó 's bal sorsod követünk mindenholva téged. "

Úngra a nagy tábor. Visszenge reá Helen orma,

A riadal Rákos sáján karsányan előmlőst.

A zajnak közepes ekkép szölt a deli Ákos:

585. „Ugy van. É küzdni szokott nép már is ügyelve parancs
Ékőzására vigyáz, mint réj Álmosra Uralnál.

Akkor a két törzsfő ajakin kele e kavak árja,

A mikoron fejedelmükké emelik vala Álmost:

„Im fejedelmünk vagy 's ki a veresküjedaccára

590. Elleved 's igy hona ellen acéls kiragadni mer^{annak} ~~szel~~

Vérere ugy buzgjon, mint buzga az eskü tevőké,

Ékik Tanais partján adák hűségfogadalmuk. "

Ó ez időre tekintve kemem hejját lepi könnyár.

Mert a mi győzelmünk 's igy az ömegdőlte, vagy ann

595. Megdőlünk de az ő győzelme hazánkban egyentön

Éde 's keserve leend. Omind a két eset egykép

Meggőggyíthatlan sebes est a szegény haza testén.

Néped aronban azért Klupa majd nem fogja találni
Készültsen 's nem fog könnyen gőzkesni felesztünk.

600. Nem hiszem, hogy örök fejedelme arégnék, a földnek
Égy gonoszas 's jobban kedveljen ezernyi igaznál;
Ó de erős szívvel hiszem azt, hogy a hűség

Fog diadalmasodni, tevé a világos igazság
Lángkebelink páncélja, melyet nem sökhet az armány.

605. Tulmáfi Ákos imig szölt a levente magyarsig
Mint lázads folyamár a verett környeste morajjal.
Es Szakadár, ki előbb a magyart elfajzani hitte,
Ezt látván ajakin ih kököt kel az önért:

„A döntő nemzes hite még oly büs komor ebe

610. Nem sühjedest te, dicsélete e népnek még nem irányult

Oly szeggyenteljes pályára, hogy a veszedelmek

Ékőz fejedelmének készséggel ajánlani mentő

Kart ne akarna. Zerind fia a hűsten Klupa partja

Védelmének alassa hiába sovarg a vereti

615. Szekre. Acélja ki fog csorbólni miénkre lecsapván,

Mint gyengül a sebes villám sziklához üsdősen.

Egyre magyart maradand a magyart fajzása, Hiába!

- A sűrű reneszancek mélyén lakozó fene vadkan
 Nem hátrál nyúl elől, semítse akárhoggan ámbár;
 620. A sivatag fővenyén heverő félelmes oroszlan,
 mely homokágyáról felugorva fagyos remegésbe
 Hozza a környéknek lakosai borzalmai kavával
 Nem tehet őz, gávan fuszamó araszélnak előtte.
 A magyar im látom nem lesz csillagragyogás
 625. Öseinek csúfjára örök gémyjára honának,
 melyet a hős honatyák hajdan Duna és Tisza táján
 Árpádnak vezérése alatt szeszeseinek, érczük
 Előrel fejezték a homály nem lepte dicsőség.
 Lelke kevéseben szótoss fia Csáknak ezentek
 630. Látta Magyarhonnak fejedelme, miképkiv e nép, mely
 Árpádos követé hajdانسig imádsza az Isten:
 „Ő te örökösöd Isten, védpajzsa a jóknak
 És gonoszok félelme! dicsővégeslenül a te
 Jóságod, melyet bajaimban ölelsz körül engem.
 635. Népet adál kormányom alá, mely kéis kive véret
 Védelmemre kionsni karát mpirván tegedelmiül.
 Fleblet adál, melynek ^{minden} dobogása csak értük

- Történik legjedül üdvökre kívánkozik élm.
 Most, mikoron megromtáni törekfik alassomos armány,
 640. Engem véd nélkül nem hágy a filárd karu küség.
 Ezt te ved, te! Neved legyen áldva, dicsérvé Uristen.
 Igjen imádsza az Ur. Pángolva világola arza,
 Minst fényárban uszik síkság, bérer és liget orma
 Ha kel arap éjarnyék szétvála után a bngárzó
 645. Nap. Halk lön minden zúgása morajlása a nép
 Árjainak, valamint teugerczaj a vészha lenyupék.
 Hés daltas látott ekkor vágatani feléje
 A sokaság. Hiadör vele kag bajnok jöve Veszprém
 Várából: Gyöngyös, Soli, Kont, Kene, Dálnok, Kündur.
 650. Imond Hiadör miután odaert a vezérnek elébe.
 „Geiza utóda vezér! Imnár az alassomos armány
 Elzörnyü fejet felirto igyilkos karmü fenevadként
 Vagy zsákmányra. Hatart adál gesjelme nem ismer.
 Ohy ~~fi~~ ^{fi} ~~akar~~, hogy az újvallást megromtja csirástul.
 655. A bássyás Veszprém várát megvenni Klupának
 Célja, a hol fészkelje magát esaslósi hadával.
 Bennünkis külvört ez okert Veszprém hadi öre

Hős Elmán, hogy agyúrt had előtt adnád ki parancsot
Védelmére sietni. Talán addiglan az Isten

660. "Ötzeni fogja, amig hozzájuk elérsz a segélyhely."

Mond Hlador, Elmán küldösse igen, mire ismét
Tompá moraj hangzott a tömeg sírri reudein által.
És csak alig kállozt el ez Istvannak kava igy kel

"Add tudni: hogy ezen sokaság, melyemitt gyülejt

665. A Rákos mezején, kabadítására megindul.

Néhány nap mulván ^{veszpremi} ~~sereg~~ várának alatta
Megjelenend e sereg, melynek hűség ragyog érczen,
Harcosaita mielőbbi csatára heviti ez érzés.

Megfogják hallgatni hamar csatlósi Klupának

670. Segyvereink zörejét, melyet ő indíta susára

Átlásják, mi erős a paizs, min a jog' az igazság
Öt ködik. Átlásják mi család az alap, melyen épül
Seroik. Szaz ég segedelmével meggyőzmi az armányt

Harcunknak sikerül. Add hát tudtára közelpünk

675. Elmánnak. Megvédi az Isten a sárat eladdig,

Mig csapatimmal elérni fogok Veszpremnnek alájá
Mond a vezér s Hlador bajtársával zova zígult.

Majd a gyűlés feloszolts s az egész tábor meno szerte.

Már ezalatt a nap is hullámággába lehajlott.

680. Míglen az est árnyát hinté le: az ifju leventék
Harcjáték közepett delien versengtenek egymás
Ellen az ősi kókás módjára. Gerelyt vezet, az meg
Torgat erős kardot, ki pedig nyilatkat löve szelba;
Néhányan figyelő füffel függősenek azkin

685. A véneknek, a kik mondták Klumapatti konokról
Régi regét, a minek hallgára az ifju kemében
Könycsillag ragyog és lángolva dagadnak a keblek.

Hogy dalakra hevül a vitéz: örveudnek az aggok.

Semjes a mult nekik és emléküiben lobog nyol

690. A fiatal kori harc, ha utódaitat zavuk által

Eszreveszik buzdulni; remélik a sarjak apáik
Tetteihez méltón tesznek zivatar zaja közben

Elnémult a mező végül. Komor éji tötétség
Lepste el a tájéket. Az éj zárnyan یده álom

695. Lenge ala's települt a leventék arca fölébe.

Álom ildé a vezér István keméit, mikor anyja
Megjelenék ismét neki s monda tirok kerin ekkor:

- „Ó a föld sieső balsors nem hagyja pihenni
 Elnyugodni lelkem. Sir üreből készri kiszállni
 700. Érezvén, hogy a vész tornyos felhője felested
 Már kitörésre tolong. De enyészni tolong ez. Az Isten
 A ki uralka itél, végez, fog védni kezével.
 Nem türi ő soha sem, hogy a jön agonoz felül álljon,
 Nem hagy erény utain kaladót törpülni víkontag
 705. Kész a dérek kamára káros irgalma, kegyelme
 És a bünyös vesztére kemény bókuló kara. Végezd
 Hűn igazán, a miként Árpád maradékhoz az illik
 Nagy kötelességed, minek a magyarüdve nyomában
 Tár, valamint a borús éjárnya után jön a napfény.
 710. A Rákosra toltul kadakat hűség köri hozza,
 Más részről ide még nagy karcsi segély vajjon útban.
 Bár nagy a vész, kicsinyez bátornak erősnek dörre:
 Tedd hivatásod, a mint ügye kéri, kívánja a konnak.
 Ő elsims a szellem, mint felhők közt a kívárvány
 715. Elreppent kava a légben szellői fuvarként.
 Csend vala A Rákos mezején 's komor éji kötésség.
 Néma komahy lebegess a Dunán, a sikon 's kelen orma

- A daliák mélyen szünmadrasnak álom ölében.
 Bús ködös arccal a hold látkoss örködni felested,
 720. Miglen a táborban csak is itt ott ége az őstűz. —

Második Ének.

- Végre kigyult a koránny fiatal hevő lángja keletről.
Fényáraszva, homályosodva derenge a hajnal
Gyűszke Kelen számos század moha lépse getinorén.
Ja sokaság, mely tegnap akármilyen veszélybe kövesni
5. Hadfőjét fogada, nem volt kénye tétlen a völgyben;
most is kész István mellett élesre halálra
Küzdni, miként a köves heggyomzatról, ha megindul
Gátlani nem képes mi se, sőt rohanása erősbül. -
Ércz csörgésbe merült a vidék's csillogtak acélok.
10. Zugva derék daliák sügtek, forgtak Duna partján.
Álls kissé távolb döntök nemes ifjú vezére
Hóparipán, a melyen Duna-ár's Rákos füve sáplált.
Alma fogá el eszét főkép, a midőn neki anyja
Tudtul ada, mi szerint külföldi segély vagyon útban...
15. Ennek utána közel vágta sva beszéle hadához:
"Hős honatyák's híremelze vitéz daliák hada! Imma
Harcz veszedelmével relikél Duna és Tisza partja

- Es suszajz zengnek Pannonia terezei völgyi.
Dicskoszorús léziink balsorsa-egére nemünknek
20. Gyászfelhők csapását üri's vérszszel járja keresztül.
Ujra kigyullad a láng Árpád birodalma határan,
Felsámaszja megint az alig megsejnt viadalmas,
Mely a leveuse magyart a csaták morajára tanítá.
Kajta vitéz magyarok! Nosza fel daliás hadi népség!
25. Mint a meny karagos tüze lobbanjon ki karagtok,
Hűségtek rendítse a vízvatonok bosszuvágját,
Es gyengítse meg át Klupa hűtelen es kín tervét.
Míg agonosz esab fíja gyököt nem vett a karának
Erre nagyon televény talaján, kell vassal előtünk;
30. Míg rüeröt nem von fűkség lesiporni a mésehyt.
Elleneink seregét meg fogja alátni aisten,
S mely karral tevere ellenfeleink ugyanareal
Menszi ügyünk's mintes védő pajzszzsal fog övezni.
Mint az elem harcznak, mely meg-megdördül a bolson,
35. Rontva unyész't's egykép gátlan csap oromra le völgybe,
Ohj ellenst allhatlan erőt fog nyujtani karunknak,
mely ha kikegzi vasát, es előtt megressen az armány.

Fel, bajnok sokaság! Kaddal vassal Klupa ellen.

Fel, sokaság! Veszprém várát megmennti vitézül."

40. Monda. Zavára egész tábor hullámszani kezdess
mint hullámszik erős szélvész fuvatára a tenger.
Inmint tenger tükörén a vitorla meginga felecsüik
A lobogó. Mozdult már-már a sereg's kele érczeaj.
Im ménen vágrasva sebes himnők jöve kemközt.
45. És leve csend tüstént. A jövőre feszült a tekintet.
Eszre vesén hogy nem magyarö, Germania-rültre,
Igy zavakas hallat sóhajava egy ösz hajn bajnok:
"Drága hazám! De sok ellen kel földedre vitorlag;
Ká be kevés fényes napot enged jutni a balsors,
És hoz egedre megint zivatart's vedelmeket ébreszt.
50. Gyászlétünk felhői mögült, mint völgybe kívárvány
Nézzen most kecsesen te reád acsalóka kerencse:
Más ízben tova káll's elteug sima arca előled.
Ségedes a végzet folyton szakadatlanul üldöz.
Élesidöd rövided tavaszát, mint éj a sugarfény,
55. Századod árnya's tözét, valanint sirok éje, kíséri.
Ránk Klupa zúdul emitt ott meg Germania támad."

Monda az agg a futót nem vélvén jönni egyébrt.

Más részen szökött szintén deli ifju levente:

60. "Mintha talán nem volna elég baja úgy is az álsal
Éhonnak, hogy az ön fia is külden Klupa tája
Támad azelet ^{fényen} István esküdt ura ellen;
Még idegen sereg is jöttán földünkre csatárni,
Melyet mint örökét véren vere meg híres Árpád.
65. A köztünk forró belbajt használni akarva,
Tán kaddal kérszül mi reánk Germania törni
És minket harczok zavarába meríteni igyekszik.
Vagy Klupa pártjában kérsz tán szolgálni segédül?
Testvérnek testvér ellen harczolni nem édes;
70. Ámde e kéz idegen bajnokra csatáz örömes telt.
És mondom, tesszen is, hogy a hány idegeure találak.
Annnyi gonosz mellnek beverem bolsját buzogánygyal.
Igy zavakas rugost egymás is, míg kive verzers.
Már mindegyre közelk a fustár, Hollószini ménen
75. Sebten a harczvágó sokaság elsőhöz érven,
Igy szökött a magyar hadfő Istvánhoz a himnők:
"Halld, fejedelmi vezér, méltán jó Geiza utóda!"

Halld, mit izen Venczellin, egész Germania földön
Legderékabb bajnok, széles hír-emelte levén.

80. Azt izené (ohaját ha ugyan megtenni akarnád),
Ohajtná: vegyes őt be derek daliaival együtt
Hadseregbe, hová külvörz királya, nagy Ottó
Védendő a kereszthitet és letiporni az armányt,
Melylyel a hős Árpád magvát megronsni törekedik.
85. A hűtlen Klupa, a ki aczélt rád femi nem áll.
Tudtul esék neki, hogy vész közt: ez okért kezdi Ottó
Harczi segélyt külvörz, mely védeni kész bajok ellen:

Monda a hírnök, a kit Teutonia hőse bocsátott.

- Meghallá az egész tábor s kiderültek aronnal
Minden előbb beborult arcok. Hallá nemes István
90. Segre kegyese kemén hatkan hátát ad az Úrnak.
Most láta álsal csak, hogy mi segély vagyon istván,
Most láta, hogy a büs szellem mi segédhadat értes.
Várat után a vezér István ekkép ada választ:

95. "Vidd tudtul, hírnök, Teutonia hősi hadának
É sereg és e sereg feje, én örömbes ajkkal
Üdvözlöm hűl föld nagytekü merész daliait.

- Üdvözlek mindnyájatokat vendégszeretettel,
A kik urul valljátok előttem a nagy kezű Ottót.
100. Mondd: őket kivesen látjuk hadaink közepette,
Hűzdni segítve kemény viadalomban amieinket,
A kiket a hűség vasláncra kötött le irántam.
Add hírül ezt s masítsd ide őket. Hámi lovag
Már a lovaghadat a Duna és Tisza parti lakosság.
105. Ez felelé a vezér s sebesen tová vágást ahírnök,
Elszágulva serényen övéi körébe, kikékkor
Lesve lesék már és vágstak hallhatni beszédet.
Megtudván Venczellin öröm gerjedve kiáltja:
"Rajta, tehát daliai! a kiket Germania szüle
110. És tüködött harczokra nevels a kereszthit ügyéért.
Ti, kik a balhisűek fiait győzelmes aczéllal
Hűzdtek le felül, csak tenger vize mellett,
Ujra hitétt fogtok harczolni vagy esni dicsően,
Mint a fenyő dül alá ha az ég villám tüze sújja.
115. És noha siri göröngy hulland ekkor porozokra,
Rajtaszok a halás emlékezet örzi juralmú
A tessék hírét, a mely évszázakra is elhat.

- Lengi dicő nevesek hő láng ihlette ajakkal.
 Hős dicsemlékek majdán dajkátja virágként
 120. A késő ivadék és szájról szájra tenyészté.
 A döntő népnak kass nyujtva tusákra találtok
 Itt ismét, a hová külvöss minket kegyes Orsó.
 Fel! Szivesekben a szent vallás olsár tűze égjen.
 Szólt Venczellin igyen, mire a lovagok fíve égert.
 125. Rögrön elindultak s kiki bátran üle lóra hátát.
 Mígten aronban ezek mostan közelegtenek immá.
 Addig előre rohan a futár jörsük hírül adni.
 Nézésükbe merítve a döntő nép ura kérdé:
 „Vajh! Iti aron lovagost ki tesztől talpig acélban
 130. Tő legelőt? Nem-e ő Venczellin a hős csapat élén?
 Ugy ül nyergében, valamint fenyő mátra kegyenáll.
 Minden társi körül fenséges alakja kiválik.
 És kik a többi derek lovagok kik utána rohutnak?
 Mondd te futár! Neked ugy hiszemő s valamennyiökim
 135. És felemelve szavát feleté kérdtére a hírnök:
 „Venczellin lovag az, ki tesztől talpig acélban
 Tő legelőt. A leveste amott ő a csapat élén;

- Fenséges szíve is, valamint fenséges alakja;
 Harcsi tusái után neve, hangzik a Rajna vidékén
 140. Túl s immet egyaránt. Erak tenger víze mellett
 Hüzdö csatát ezret hősként a keresztis ügyében. –
 Ő mellesse halad jobbról Gereno komor arczerrel.
 Mint Erak fia Zord s borus ő, valamint kónabólja.
 Kontervéreiként harcolt ő egykor a szent hit
 145. Ellen, most érette csatár félelmes acéllal:
 Érintette fívet a vallás égi malasztja. –
 Venczellin mellett balról nyargal szilaj Ekbert;
 Hüzdelmekre magas bérceü Helvetia szülte.
 Kémítő a csatán, valamint a vadonbeli vaskán,
 150. Ha cserjei körül a vadász kizavarja Zajongva,
 És tusakodni rohan boszuság edzette fogakkal. –
 A lovagok közepett rohog a lobogós fejű Pármán.
 A távol tenger mellék kóna. Itten Adalbert
 Nyerte meg a vallás részére s arósa szilárdan
 155. Hüzd mellesse, Kémény hajthatlan pajzsa a jognak;
 Gyász, erős viddal merem gyakran vevő már régt. –
 Léptet utána szeliden az ifjú Gudingén. Erényes

- Szivében tűzi láng lobog, és hős szikra szemében,
 mely által mindenkire hat's minden szivet érint.
160. Túlhan előre nyomul bátran deli flout, fia dalgnak.
 Ösztönén sokszor forgott viadalni merőkön
 Es bármelykoron acsasa terhét hordni kitarso. —
 Fustas amossan élénk ^{Sieger's} Behemund, vele Albert,
 Hős Egenolf, Dungan, Gerthold mind annyi levele.
165. E föbbek nyomain jó három ezermi csatár még
 Itk kérszék harcolni ahit's kéked joga mellet. —
 Es halk lön a fustar. Szava nem volt csak kin száján
 Venczellin's a segédhad a szittya sereghez elére.
 Üdvözlé a magyar sokaság, István is aronkép,
 170. Es kivesem fogadó hang folyt minden magyar ajkán.
 Nem hosszú vártásra vezér Venczellin emelt kór.
 „Ó döntő magyarok fejedelme, nagy ösök utóda!
 Elszállott hozzánk is a hír, hogy alassomos armány
 Támad a szent vallás ellen's fejedelmi jogodra.
 175. Megjelenék ugyanis felről külvise egy angyal
 E jidején ottónak's innig intézte berzedjés.
 „Halld, Teuton birodalmi király Henrik fia Ottó!

- Halld, mire int, szólit fel az ég végzése jelenteg.
 Béke uralkodik is nyugalom Teutonia földén
180. Béke, melyet mostan nem izesz bajjal esatakarovaly,
 Szárnyai csassogván felhős közül; de amiglen
 Békeség honol itt, addig Romszédaid ellen
 Visszavonó armány forral him teres, a melynek
 Kélja vezér Istvánt's a kereszt vallást is eggyüttal
185. Megbukasztui. Király! fel az ért! Segedelmet az Es ten
 Szikla-szilárd végzése kerint külvj most, hogy a veskes
 Lárongas István ellen megszünjön a tenger
 Hüszke dagálygjanant, mit a bösz Orkán dihe'elész.
 Es elszállt. A király gyűlésbe hívassa az ország
 190. Fönemesit. Mire szólitotta parancsa az égnek,
 Elmondá. Erusan felhivsa lovagjai örös
 Harcsi segélynyújtásra. Innig jössünk mi e földre
 Hozva velünk az acélviharát szintén. Eggyes Ottó
 Benminket küldött hogy védjük vassal a vallást
 195. Ja te vezérszéked Romszéd Pannonia földén.
 Egykor, mint ellen küzdünk Pannonia bátor
 Népevel. Kézinkben az ércz egymásra kitobbant,

- A mennyből szűzeként egymást megrontni kívánván,
 Ekkép lön Augsburg hamuvedre derék daliáknak.
200. Esteli szellőként lebeg el sirjukra a sóhaj,
 mely konsársáknak bánassal sen kele keblén;
 Am őket többé fel nem támaszja akármely
 Emlegető szózat vagy karoz merejre hívó hang. -
 Most közös ügy kértet veletek kéznypisva tusára
205. Minket: a szent vallás védelme. Esasára ki ez hív
 melyre sikert' s áldást kérd' kérmink kellmenynek urát.
 A ki fiát küldé bennünket jóra vezetni. "
 Venczellin szótoll ekkép s végezse beszédjét;
 Erre viszont monda István magyarok fejedelme:
210. "Venczellin, jövevény daliák nagytelki vezére!
 Most a közügy minden visszat köztünk kiegyenlít.
 Gékébitinos köti össze a két ellen daliáit,
 Bár egymás veszére szegültenek egykor azéljk.
 Rajta tehát frigyesült tábor! megalázni az armányt,
 mely véres karddal készül megrontni hazánkat.
215. Fel, fel! acsalfa Klupát s társit tusakodva teverni,
 Mint villám orzlasja setét felhők rideg árját,

- mely sűrű árnyékkal szegi át a magastasi tölgyet.
 A kegyes Istenség hiszem ara legisi aczélunk,
 220. Hogy, míg a visszavonás olására felelt Klupa áldoz
 Átkos céljának, megdönstse a végzetes átkot,
 mely a keresztiszes esakazás zivatarral övedzi.
 Rajta tehát magyarok! hozza fel Germania hősi!
 Nagy tess nincs akadály nélkül, akadálytessi nagyja!
225. A Tesset; csak ez az mi agyözöt kösül avasja."
 Mond. A bizalmában késszette erős hadi tábor,
 mint Zabolátlan özön hulláma, Zajongva megindul.
 Szárnyas imi csatamének alatt rendült meg a kátos;
 Légben uszott széllel jástó diis füstü sörényük.
230. Így mené a frigyesült tábor-sokaság Klupa ellen,
 Ekkérek vett áldozni kitért, a honost s a vezéret.

- Háromszor szállott immár fel, alá a sugárfény,
 Es a negyednapnak heve tángolt a magas égből
 Kékjében, mikor a Bakony erősighez elértek.
 235. Es im az ellenel satio hadinépre akadnak,
 melyek Áramfi Edöm a vezére, ki társa Klupának.

- "Rajsa vitéz daliák" dörgötte Áram fia ekkor.
 És rögtön kardot rántott a völgyi magyarság
 Bár sokkal kevesebb számú volt, mint ama másik,
 240. Mely a magaslatról ez időtájtban lekanyargott.
 "Él! Fegyverre tehát." Hangzott István szava szette
 És szálla el a vezér; arczán a magasrétos önérzet
 Napja világola szét s önszört mindenkibe biztosan
 Harcosi erőt. Paripája nyomába magyarjai zúgtak.
 245. Ékínyaival jobb szárny elején Selemér s deli Ákos,
 Bal szárnyon Venczellin alatt a segédhad irambolt.
 Alla a völgyben alatt komor arczu Eöm századéllal.
 Alla, miként számos zivatar megjárt a oromzat,
 Mely a többi kisebb erúcsón hidegen zova pillant.
 250. Ömelleste, mögötte vitéz csatlósai álltak
 Vívni merész karral. Szemeik viadalra lobogtak
 A kétszerre nagyobb számú nem nézve kevékben.
 És megharsantak a harcz kürtök harsánykadi hangon
 Vélőd azt, hogy a menny harsog felhők közül ekkép.
 255. Bárorság heve szállt a leveleknek fivérébe.
 Mindkét fél ekkor böszön kitekintte a síkra;

- Mint a sötét szirttel dagadó hullámozgat a széles
 Tengereken robajos csatálármával csapa össze.
 Elnémül ajakam hallván ez erős csatálármát,
 260. Mely a magyar nevezet viharát zendíti haraggal
 És országát terén vadul újra meg újra elömlik.
 Bűk örvénye ragadja fivém látván eme harczot,
 A melyben testvér testvérré emel csatabárdot
 És külsően fiak a kont egére kiáltanak átkot.
 265. A tobogó villám ha kigigil felhőborús égen
 És rémületes zenegés közepett rombolva megindul:
 Akkor a bérczi fenyő, mely ezernyi csapást ki kiállott,
 S lángjától sújtatva erősten a völgybe leomlik.
 Tegen esett sír ürébe le sok deli ifjú levente
 270. Szabnya csőre, csatájárialom közepett kiker ekkor
 Menszerűen viadal rontó dióke mérge tesújtott.
 Elszorult arczukra borult árnyék s örök álm;
 Itéleti nyár el nem hárítja felőlük ez árnyat;
 Sárogsatok riadó hanggal nem erősek elizni
 275. Mely álmuk, mely ez valamint az emyéktes örvény.
 És itt hol a mord usavész zúg sújt öl gyilkos erővel,

- Mint szélvész idején tengerhullámzat övezte
 Szitt, állott lángkarddal Edöm, magasztja Áramnak.
 Bángatos ajkairól e panasz keseregre megindult:
 280. „O daliák! Kiknek halavány arcára emjészet
 Eje terül, s szunyadtok örök szenderbe hajoltan,
 Káromoló átkot vajjon nem szótok Edömre,
 Mert hűstlen módon fogveszt ragadott feje ellen
 A véreskü dacsára, melyet rönök homi reudék.
 285. Miert is ül ó szemetek lobogása helyén siri árnyék?
 Ó miert kelle ti néktek e harcra követnetek engem?
 Hallgassok... É átkot dörgötök hallgatva ti is tán.
 Csak dörgjön fütleimbe, miként mennykő szava dörren.
 A magas ormokról, ha ledönti a felleji völgyet.
 290. Hadd essem bünnömért, ha vonék kardot honom ellen.
 Hadd essem porotok halmaára lakolva hibámért.
 Hallgassok... Nem has te szavam mélyébe a sirnak
 Hangom gzenge, miként a késő őszi fuvallat.
 Mely az avar zaja közt sóhajttova sárga morókön.
 295. Ölve ezermi ezer kelevér rontott el előttem;
 Egy sem volt, mely az én kintterhelt életem eloltsa.

- Ó daliák esendes nyugalom van alatt a sírjében;
 De engem folyton bünnöm és ahalók jaja üldöz.
 Eltunnél sokkal jórekonyb lenne halálom;
 300. Ter, mielőbb hát vért rejtő felhők rideg árnya!
 Szállj te reám nyugalom nyújtó noha rémes emjészet!
 Engemet immár nem restegtes örömtelen éjed;
 Átkozók ellen borus árnyékok legyen ernyőm;
 Ó ez alatt teljek hát védlakomul siri sátras.“
 305. Monda Edöm komorin s mondott óhajtsa meglön.
 Még csak alig végze panaszát mellébe nyil illant
 Es- valamin árnyék települ mindenhova akkor,
 Ha a sugár, mely előbb fénylész lehanyaslik: azonkép
 Rögtön elalkonyodék lét napja Áramfi Edömnek
 310. A gyors nyilvessző, mikélyest keblében elállott.
 Vérforrás fakadozt ^{érezes} mellén mely eloltá
 Else tűzét. Kive tűnt kevvél harcokra dobogni.
 Markából kiesett az acél deli teste lováról,
 És estében a pajzs végsőt tördülte utána.
 315. Egy dőlve meg Edöm mondá fegvesztőke Álandár:
 „Megdőlél veresönk. Paripád többé deli tested

- Nem kordozza mezőn, hol a harc villámai rotnak.
 Segédes ifjú Eööm kora est választá mi tőlünk;
 Mint kalauzsgarunk nem fogjuk aczélok ezersül
 320. Látni a bajvivők élén. Innmár ide haggni
 Beműntes kézzel segéd Phamis arcu Szerencséd,
 Mely gonoszúl jászorá te veled 's most véred elontá."
 Gyúta a fegyvernök Handár ekkép ura koltán.
 Szünet után jó kivvel Eööm csatlósikhoz igy szól:
 325. "Bajtársak! Szünjön meg aczélokot eggre csatárni
 Védbáryánk leomolt mért volna tovább is a küzdés
 É sereg árjaival. Nosza, fel! Rakjuk te a fegyvert;
 Vétessünk a küllő hara és ennek feje ellen,
 Mint a levente Eööm csatlósi viván Kupa mellett.
 330. Nagy vétkünk jóvá fogjuk tán tenni azáltal,
 Ha István dalaí gyanant küzdünk Kupa ellen.
 Bajtársak! Szünjön meg aczélokot eggre csatárni."
 Társaihoz szólott igy Eööm fegyvernöke, Handár.
 Megszünsek harcolni tovább csatlósi Eöömnek.
 335. Kardjaitak lerakák István lábához egyenként
 Mindnyájan 's fogadák jóvá fordítani hibájuk.

- Émond a vezér nekik és ajakán nagy telke kihangzék:
 „Úv nektek dalaí! Ékik elém járulok ez izben
 É békével jöttök harozok nekem felajánlva.
 340. Hű maradand a magyar tudom art sírjáig örökkön
 Honni vezére előtt esküdt fogadalmi szavához.
 "Si örökje csak art kísérni akit lángtelke kiválaszt.
 Mindig akad akad is (bár csak ne akadna) oly álnok,
 Aki gonosz tervét építeni kész kona romján.
 345. Igj történt, hogy azon részemely harozol Kupa mellett
 A nem rossz tömeg is vala most kénytesre követni.
 Légyen aronbanamult feledess; szem előtt a jövőndő
 Alljon mely cselül kizűz megmeneni hazánkat.
 Arra, hogy ezt kivigyük majdandeli harozni leventék,
 350. Beunesekek hadaim rendében örülve köszönslek.
 Vajha segédjobbát mi nekünk nyujtá az Urósten."
 Mondá. És arczán napként ragyogott a nemesség.
 Nincs már harozriadás. Az aczél villámatempnyvék;
 Dárdavihar nem üvölt többé küzdők füte mellett,
 355. Vízterhes karagát acsatán sombola kizűlé.
 Csendre került a moraj. Halkan szendergnek a koltak.

- Gardástan paripák száguldrak ide's tova néha. -
 Már ez idő sájbán lehalads a nap égi utaról.
 mely csak előbb kiúzdott a hitést a honért's a vezérést,
 360. Visszasafiszották véres kardjuk hűveljébe
 A daliák. Viadalunk után kedvükre lakoztak
 A Bakony erdőség mákos fájának alatta.
 Imond a szövességes harczos népár feje István:
 "Gyilkos az élt viselő sokaság! Véres csata immár
 365. Nem dilong többé közöttünk veszedelmes erővel;
 Már a hadak sora közt a halál szellem nem üvöltöz;
 Zsákmányát a halál küzdelme kivesse aronban.
 Halva ~~kezes~~ ^{kerülnek} a sok daliák csata téri fővényen,
 melyre a gyors kelevér's a nyitak győzelme serité
 370. Harczedzess resemük. Rajtuk, kik győztes azéllal
 Vittanak a nagy tusát, rajtuk diadalt veken a sír,
 Hol kikelet rozsa szele nem hat teszi fagyukra,
 mely mint sél a merőt dermesztve bilincseli karjuk.
 Fel, daliák! Öket sír ürébe bocsásani mossan,
 375. Elhúnek szem hejját szakadék talanul fedi álm,
 A végső szívet gászolva segyünk meg irásuk!"

- Égy's meggen ö; az egész hadi tábor utána megindult.
 Hantágyába tevék a derek Kadnát, ki a harcznak
 Véráztassa fiúvere bukott le Edöm kara által.
 380. Öngyanis fogadt bátor csatlósival együtt:
 Hogy vasa mindaddig nem fog lenyugodni, míg azta
 Nem mondhasja: "A bajt megviva kelet ki a harczból
 A melyben győzött az igaz's megdöle az álnok
 Ellenség. Halám neked ö mennybéli Uristen!"
 385. Kadna mikélyt kihívón szanaszét zendültek a harcágy
 Tárogatók telkes kévvél szágulda Edömre.
 Kardja reácsassant, hanem eunek pajzsa kerekjén
 Elsikamolt, mire ö mellben sújtassa teroshadt.
 Elremerék Dörögöt, ki Edöm vasa jegye halálra
 390. Ezinté's ki hős bajnok vala Kadna vízei hadában -
 Halva telék Andás, ki Trung által lele véges.
 Andá Trungra veté gerelyét de nem érte erőst el
 Messze repült tova rajt, míg mérges Trung sebet ejte
 Ellensége fején, mi elő is idézte halálát.
 395. Ö melleste Trung fekvők. Arczan csasa lángja
 Többé nem gyullad: gyilkos kelevére marósnak

- Elre rüzével együtt ennek lángját is elolta.
 Elmesék minden büstön a szülő hazaföldbe,
 Gyászdalokat hallatva komorgtak az éji komályban.
 400. Ekkor elérkeztek hidegült seteméhez Edömnök.
 Megpillantva a köst mondá Szakadár, fia Csáknak:
 „Társak! Im itt vagyon ő, ki vitéz daliáknak okozta
 Most kora elhunytát hódolva azon boszusteronok,
 mely vérvessze hazánk örvény szélére Jodorná,
 405. Es közelebb hozná mindegyre emyészete mellé.
 Amde nem így tesszik, mely minket igazgat, a sorsnak.
 Mint a komokpusztán, ha reája bocsátja a szélvész
 Felbőszült karagát, valamennyi fővenyken el-elzall.
 Elbomoland lázads hadi népe Kupaának aronkép,
 415. Fegyvereink ha reá zúdulnak emyészte-remiellen.
 Ő is, Arámfi Edöm részén vonn ebben; de bünéért
 Bünhődék, ecsatán ifjanta halála elérvén.
 Sok daliát tüntek küzdési komokba jelenleg
 Vésze miatt, hanem őt is alázza ragyi el a jobb sors
 420. El borsuvelő azok szava szálla fejére Edömnök.
 A megholt hősök kivevők országnak e harczból:

- Hű anyaföldükben nyervén sírverni nyugalmat,
 melyre elég méltónak Edöm testét nem itelem,
 Aki enyára szegülni nem állott Kupa pártján.“
 425. Így Szakadár s a karag gerjelme kísértte beszédjét.
 Hallá ezt Handár szíve büra keserűre kitobbant;
 Büra keserűre azért, mivel őt nem ítélte galádnak,
 Mint Szakadár, vala sőt györödve, hogy arra a balsors
 Kénye vesé. Mi okon mondá Handár borús arczal:
 425. „Ó Szakadár! Szavad árja belém mi keserveket ömleszt
 Hallva, mikép tartád álnoknak Arámfi Edömöt,
 Holt testét méltatlannak sírgödri nyugalmat
 Nyerni, mi bennem örök fájo sírelmeket ébreszt.
 Fájdalmasnak ezek mint a melyeket csata kard vág.
 430. Ó Szakadár tudom ves majd fájtod e ször mehet ejtél
 Sétve irányában: hallván, hogy Edömmel a balsors
 Mint játszott maga s sok más hősnek okozta halálát.
 En legalább eme nem fertőzetest érczrel igaz jó
 Voltáért megküzdni vagyok kézen ki ki ellen.“
 435. (— Es zörrente ezen, de tovább folytassa beszédjét.)
 Tetteb hát, hallgatni szavam villámkaru hősök!

Melyre, hiszem, hullasza a sajnálat meleg árját
Lángszemek és szivek hurait rendisi a szanas.
Tersek elv és halljátok a sors mint üzte Edömöt.

440. Mondá ő mire elnémult az egész hadnép
Mint elhallgat a táj, zivatar ha kirovanni készül
És a sötét felhők oda fenn megvinni tolongnak.
É büba merült szívevel Handár így kezdte beszélni:

„Gyászcsend volt mindütt gázos, valamint az emyész
445. Már a sötét éjnek földünkre leszálla homálya
É borzadalom kelte leplebe borultak a völgyek,
Melyeknek szellő szállongva ideszoa lombján.
Éj árnyéka nyomult Cseszre lakára Arámnak.

450. Őt ághoz szegede már-már az erőtelen aggkor.
Ágja előtt vala sok harcson tobozott csata kardja
A sisak és hosszanta kerek pajzs dárda vasormán.
A várúr közel érezvén már lenni halálát
Enek előtte imig szólott sarjához Edömök.

455. „Halljad Edöm! Alkonyra hanyatlani készül im én
Narjád. Az ég ura már fáradtságim meglegté;

Ö mindennek igaz kézzel kimutasja katarát,
Ugy a kelő napnak, valamint a szelid kevi holdnak.
Mert sivaság és vészterhes az életnek rövid usza.

460. Felleugó vágjak közepest indul meg az ifju.
Es hajnal tüzeként ragyog arczán fémpe gönyörnek.
Közsával koronizta utat tündéri szerencse
Miglen a let szigorú harcára vezérli a végzet.
Ezen önézetemelte fejére toliul bajok árnya
É mint szél-hánya hajó békés révet keres egyre
465. Kiintelenül, ha talán valahol szemé rája akadna.
Végre, midőn kiszűzött célját közel érzi az ösvény
Szélénél kalauz tüze, ése borultan elalszik,
A feledés röge hull, nehezül néman teremére.

470. Éköd szárnyát lebbenti meg a szellő sohajtat
Néha porán mint sárga merőkön az őszi fuvalmak...
Engemet is kiszemelt Szakmánya gyanant az emyész
Már. Fagyos érintése elolija a lángot eremben;
Szűza lehellese álsal eláll dobogása sziveimnek.
É ezen állásban felgyújzani újra, vaggjépen
475. Npigtából indítani tovább erustán mi se képes.

- Nyúgsomból mi se fog majd felkelteni engem;
 Nem noha bösz haragát vadon orkán rugja felessem...
 Míg karral győzem buzdulva ragads az önéret
 Harcra; gyakorra veszes küzdelemre szegült tűzaccélom.
 480. Sokszor ivólte felem a csaták rémes riadalma,
 Mint hegyek ormozatán felhők villámi csapása
 Arcrom előtt rontott a tusák repülő kelevéze;
 Most, mintán jobbon hadi kardos emelni erőstem,
 A sír kéz befogadni örök nyugodalmu ölébe.
 485. Itt fárasztani nem fog majd a jelen, sem a teljes
 Arcum jövő, melynek haragát te reád hagynod immár.
 Győzelmét élvez nem a sors nem adá. De jelenleg
 Eltem usóperczén esküdjél s tegy fogadalmat
 Ama kötésre, melyet szerezék a Zerindfi Klupával
 490. "Arra hogy e fogadás melless hű leszesz örökké."
 Szólt ekképen Arám s remegőn hasa szerte beszédje.
 Vénségtől kimerült szemem nem földi tűz ége
 É könnycsillag ragyogott bennük mint alkonyi harmas,
 Mely szellő szárnyról foly alá, ha lenyugszik a napfény.
 495. É monda viszontag Edöm, vélned a keserű sori keblés:

- Édes anyám! Te feled a halál terjeszti ki karját
 Rémtetésen s valamint pályája futossa verőfény
 Áll kimerült tűzzel nyugat éjfelhőji hasárán:
 Most te is így állasz szintén éted siri szelén.
 500. Még mielőtt te világ kassan sír ürébe feküdnél,
 Fellegerezst arccoral még egyszer víbzatekintesz
 Éted mulsja felé és hátra merengesz utószor.
 Bár félben hagyod kést utad a győztes emjeszet;
 Mintha megint újulva füledbe süvöltne az érczek
 505. Rémtörögése: emelt fejjel pillantasz az évek
 Hullámba kemény harozid felidézni sovárgra.
 De ceket többé fel nem gerjeszthesi semmi;
 Semmi erő hatalom nem hoz rideg árnyu sírodra
 Fénysugarat, hogy majd szanászét orzlassa homályát.
 510. És te evegperczben hívsz, hogy keljek nyomaidba,
 Hogy bajtársi friggjed tartsam meg a hősi Klupával.
 Bizva lenyughasol én ráim hagyva tusák veszedelmét.
 Esküszöm én Istenre, az ég viadalmas urára:
 Hogy soha sem lesz Edöm majdani méltatlan utódod
 515. Nem fog hozni homályt anyjára a bajnok Aráma.

Is hűlő teremid melless fogadom, hogy a meddig
 Sorbékoni levestim s zemeimre nem ül örök álom,
 Mindaddig, valaminis mondsad, tartok Hupa melless.
 Szálljon a felhőknek minden villáma fejemre,

520. Szálljon a bösz viharok boszus átki poromra, ha egyszer
 Hűslen télekkel meg nem tartanám fogadalmam,
 Esküdvén Istenne, az ég viadalmas urára.

„Érts s mig sön fogadalmas Edöm; arczára sötéte

A télek küzdelme kiült, valaminsha az égen

525. És fellegzordolat remegést keljön tova gördül
 És árnyékaival besakarja a ság terüi boltot.
 Szíve harajáért vere és szándékja szívének
 Akara ellen nem vala. Most örvényben inogva
 Mintegy, Arám végső sóhajására vezére

530. Ellen sön esküs. Esküt, mely átkot üvöltöz
 Arra ~~ki~~ ^{adárám!} zivatart támaszt a hazában.

Hallva az eskü szavát a haló így mond vala végül:

„Esküdsél Istenne, az ég viadalmas urára.

En meg azon hisben, hogy meg fogod övni ez esküd,

535. Nyugodtan hajbólok mostan sir ürébe te immár.

Ter! Fellegfistylat vonhassz rám mely sírom éje;
 Fáradtságim után hozz rám végtére nyugalmat,
 Hozz örökig tartó békét kimerült teremimre.

Monda az aggasztyán s elszállt hadi telke az égbé,

540. Mint a fohász, mely ered bánat terhebe kebelből.
 Néma halál siri csende borult hullája fölébe;
 Mig mi csatárai sok harczán-állunk körülötte.
 Mond hozzánk busuló télekkel Arám fia ekkor:

„Im bajnok daliák, hajdan csatlósi atyámnak!

545. A kit előbb meg nem restense csaták riadalma,
 Nem félemlített harczok döntő kelevére,

Már nincsen, hallgat láng nem lobban kiverében.

Mint az oronzati tölgy, melyet meg nem zöre felhők
 Vészes özönje, hajol s megdől, mintan az öregkor

550. Terhét rája bocsátja: a bajnok Arám is azonkép
 A sir-enyészetnek zsákmányáva leve immár,

Hol villám tűzeként nem ront félelmes aczélja.

Enekesek fogják zenegő ajkukra emelni

Küzdelmes harczit, hancinez mélyébe a sirnak

555. Nem hat alá s némán marad ő nemultan örökre.

Rajsa! Segyik fel e pajzsa. Gyakorta megövi a csásár ez,
 Ő kordá régenste a véres harczai merőkbe,
 Most őt víszük ezen s kísérik siri kováig.

Rajsa segyik fel e pajzsa! Segyik sirjába ~~Arámot.~~ Arámot.

560. Igjen Edöm s levevé a pajzst hadidárda hegyéröl
 En bajsársi közül öblére emelni segitem

A hullát s levivök a halomlejtőn hol a böszült
 Lángagjaras vadkan bajfelre vadászva tanyázik,
 Es a Gyakony makkdús szálfai suhogva inognak.

565. Bajkiüzdő daliát nyomaink bánkódva követiek;
 Gúspanaszuk felverste vadak rejtek menedékét.

Mordan ügjeltek ezek nem tudva a neszt mire vólni
 Végre elértek a szit csúcsot (nevezik Dicsoromnak),
 Hol szok a buzgó sziv áldozva könyörgni Hadurhoz.

570. Vállunkról e helyen letevök sziv sajgva a hullát;
 Eltemetök sirjába ahonnét fel mi se hozza.

Megzendült kalmán aggulák buzgalmas imája;
 Visszhangozta szavuk minden völgy és hegyek odva.

Tárogató szomorú szószaja tudassa amély gázt,

575. Tenge az aggerdő, míg ők gáztolnak az éjben.

Már ez alast készült Kupa eskü-emelt fejedelme
 Ellen övezni vasat, de Arámfi Edöm daliát

Nem vezeté vala még neki védelmére Somogyhoz

Hü szive vérezt, metz nem akart István'skóna ellen

580. Kelni csasára, vakon nem akart konján sebet ütni.

Amde Arám noha nem valamár kaneméltanaggeskü.

Mély mindegyre a tess fogadást dörgözte Edömmek:

„Tedd fogadalmadat és reszejj ha üres szavat ejtel.”

Es történt, hogy amint egyszer jőtekonyan emyhe

585. Szender szállt szemé kéjja fölé láta ezen álmoz:

Agg keselyü üle a bércezen, mellette egy ifjabl.

Egve kemük valamerre tekintse le völgybe, föl égre,

Mindenhol felhőt lássak féz küknék előtte.

Fent vagy alant körülük fészolként köd ködöt ére.

590. Szinte kiráhy kesely veve állást szemben az ormon.

Im dörgés támad, megrendül a messze magaslat

Es villám lobbgó tüze szítja az egyik öregbik

Sas keselyüs, mire ez ledöl a bércezek magas ormán.

Ja fiatal végő szava is viadalra tüzelte,

595. Mély ködök raja közt töre a szemközti keselyre.

- Ezt álmodta Edöm. más nap reggel maga mellé
 Vön álmot fejtő táltosok úgyszinte gyulákat.
 Áldozatos szentelni Hádúr részere elindult
 Hés kőszin mennel; mi pedig csatlósok kövessük.
 600. Im rémeszörgés támadt egyszerre usutikban,
 Rája vad ordítás, a mit ismételt hoggi visszhang.
 Sebten előrontott csután lángzó diihii vadkan,
 Csattogtatva fogát, léptét a jövőkre irányza.
 Jere megállta, miként ha az ellent várni akarja,
 605. Majd újból széjjel zenegest nagy hangja hatalma,
 Éa cserjék sűrűjén álsal csörtetve megindult.
 Mi láttuk 's bennünk megrendülte szinte a lélek.
 Egyre közelebre szolult a zörejsőrej és a vad állat
 Allt szemben mi velünk szembe mint fénycsillag az éjben
 610. Egess. Egy mennék tartott, de elállra az usját
 Ulma a féktartó gyula. Hádját csörgve kivonta
 Éa fenevadra csapott hanem innen aczélja lepattan
 Hádját már másodszor emelte csapásra; de későn.
 Ulma előbb leomolt valamint nagy kardja a vadra.
 615. Már a Hádúr oltárra szemelt mennék zöre zúgva;

- A diihős állat előtt természet most sebtén Áramfi;
 Többjából a feszült ij nyíl vesszőt vese rája,
 Mely hátában elállt, mire ez rémítve felordit.
 Amde kemény rohamát ekkor felfogta gerelyhjel.
 615. És a veszett aggaras szüggön is sebzetve lerokadt.
 Még egyszer felivölt kinből 's oda hagyta az éles
 Vér jegyzette nyomát hol usót fiválva vonaglott.
 Elsemetők aggulát szivből gáiszolva halálát.
 Végre a hés kőszin mennel Dicsoromra elérvén
 620. Így szólalt fel Edöm dalia's magzatja Áramnak:
 „Gétra jutánk immár. Ide érkeztiünk az oromra,
 Hol kérő adományt akarunk bemutatni Hádúrnak
 Tiszteletére, imádvá dicsérve nagy égi hatalmát,
 Melyhjel uralgja beö földiünk 's a mennyet egyenlőn.
 625. Esdve segédjobbát süpő esetek közepette
 Ö hozzá felemelni szavát nem szüint soha ajkam.
 Tőle kívánt kebelem támaszt segedelmes az éles
 Övényére kitépve, melyen járdalva begyének
 Gyakran ömölt áldása reám mint este a harmat.
 630. Am gyarló a komok fia és hín telke dagályja

- Istent sőt nem tudva, hogy maga ássa magának
 A sirt. Ez történt velem is mikor on nyugalomra
 Szállt a nyám. Esküdtem az ég viadalmas urára
 Hogy fenném vasat állni fogok frigjesül Kupa párján.
 635. Éa fogadást még nem tartám meg mind ez időig,
 Bár Kupa párja azóta vakon felkelt ura ellen
 Bösz bosznállástól zivatart hártva a honra.
 É fogadalmam eperst folyvást. Ezent naponta
 Lelkem örök harozás örvénye fölött inog egyre.
 640. Most a nehez eskü szöszasja dörög le szivemre
 melyet adék keinyserve atyámholtának előtte,
 É Kupa melless kéz volnék honom ellen acélom
 Fémmi, de majd a szülő honnak kegyes arca tekint rám
 Szivemelő sugarát napként rám fénylve lövellvén.
 645. Honfi szivem szakadatlan azóta szorongani érzen.
 Nyugrom azóta sehol sincsen se naponta se ejjel.
 Tegnap is egy kínzó álomkép tűnt fel előttem.
 Hét kőszin deli mént is azért vezettek ide, hogy te
 Jó sálros 's ti gyulák áldozzások meg imistev,
 650. Deugertelve az égnék urát fejszettek ez álomom.

- Ezen Edöm 's beborult arczczal mondotta el álmat
 Mit hallván agyulák a hét mént rendre teölték,
 Majd égő máglyára tevék hült testeik egytől
 Egyig. Ezeknek elégté után kegyes Örszem, a sálros
 655. Felzólalt 's ihlet szava zendítte istenes ajkán:
 "Gis a jövő, imre ez rejtöz álmodnak alatta:
 A ~~ki kemény~~ ^{egy keselyű} az atyád, te pedig mellesse az ifjabb.
 A ki kemény harcban vala gyűlölvén a keresztet,
 Végül atyád élet küzdelmit az ég megleglé
 660. Es nyugalomra hívá te reád bizván a maharczot
 Vini, a melyre erős fogadást mondal, de te ezt nem
 Töd 's erőket üldöz mindaddig atyád siri áska,
 Míg az adost fogadást nem hajtod végre. Péhat sudd,
 Egre kiált sirtöl az atyád szöszasja dörögve;
 665. Egre kiált minshogy hűslen nem tartod az esküt."
 Ezz fejté álmat Örszem 's míg a szent tűz elalvók
 Pillanasig sir csende honolt, de Edömre a sálros
 Emagyarázata halk hangján is üvöltvén veskesz.
 Hány kódék szivé két czél közt, mint könnyű dereglye
 670. A teuger kabjín; majd meg szivrázva beszéle:

„Környei való. Esküdtem az ég viadalmas urára
Nagy fogadást tennem 's mindegyre akarva halasztám.
Ó de mikép kelnek is a szélt vonvan honom ellen.

Am a gonosz végzet most kardot irányrami rája
675. Kémnytet erővel; a balsors engem igen nagyon üldöz.
Hallgass el sírből beszűnt esdő anyá ~~szózat~~!

Leüldülj meg magas ég 's dördülve bocsásd le tüzed rám.

Indulj meg 's gyomrodba temess Gyakony orma ^{hogy így}
Hallhassam mint ször rám a hon keresztres ^{askat}.

680. Monda keserv-örvénybe merülve. Elszállt az oromra
Honon csatlós csapatát Komorin ültette nyeregbe
Harcba vegyült, hol az emberölő csata vész dihereste
Hős jobb-jában a kard villám tüze gyúlt, 's nyíza éreze
Tátonyi sebeket; de nagyobb tátonya szivében.

685. Végre halála élte 's lehunytt komor élte sugára.
*

Es elhallgata ekkor Edöm fegyvernőke, Haudár;
Eajnálat meleg árja fakadt mindenki szemében.
É miglen e föl fedezés özönölt zengő ajakáról:
Néma Komor köde ült a zégész sereg arcza fölébe.

690. Nem költött Zakadár csendes bánat vala keblén.

Hallgatagok voltak, de a sziv lázadva dobogta
Háláját 's áskát; áskát kin szervü Klupára;

Háláját, a ki hűn védesse hazájuk eleddig
Es védeudi utóbb is az ég irgalmas urára.

695. A csendet megtörte hadinszerű nemes István:

„Harcszerető daliák! itt a balsors keze munkált.

Gyászos a nyom, melyet ez nagy hátra magának utána,
Es fájdalmas a könny-ár, mely fakad erre telintve.

Gyászos eset történt jelen ízben Áramfi Edömmel,

700. Es fájdalmas aron bí mely illesse szivünkét
Hallva: miként üldözse kegyetlen sorsa halátig.

Hús emléke komor képpel pillant a jövőndő
Ekor sivatag ködiből ő rá egykor. Hisz a balsors

Dönté őt sírjába vakon gonosz utra szerelvén

705. A daliás: mosta hát gyászolva temessük el illón.

Ézola nemes szivűleg magyarok daliás fejedelme.
Senki se volt, ki talán ellen szolt volna zavának.
A halovány orozáji vitéz paizsára helyezték;
Sitt ástak neki es zordon mélyébe bocsásák.

710. És kalmán kelevéze fölé renik hadi pajzsát -
Rajt többé csatabárd nem döng; gázdalt dudol a szél

Harmadik Ének.

Néma homály vala még Veszprém bástyái gerinczén;
Lent a vidék szélrében a már felkelz Klupa serege
Táborozott: felhö árnyként ellepve merőit; -
Éim egyszerre aczél csörgése fut által az éjen
5. Hangja amint dörren, százszor zendül bele a táj.
Mint hegyorom Klupa álla alatt burrogánya dübörgött
Vérre felelt. Felvette nyugalmából a leventék
Had tömegét: árként hullámzva körébe gyűlének.
Es intésre zavart ekkép Klupa Jarja zendnek:
10. „Fel, daliák! mielőtt kardunk villámai Veszprém
Vára fölé rontnak hős mint áldozni Hadurnak.
Mert Hadur az, ki eős kölcsönz a csaták viharának;
Ő gyullasztja a hős bajnok telkés hadi lángra,
Tobbjával folyton kíséri, vezérli a harcban
15. É holta után díjúl neki tűz ki helyet magamellest,*
Egi dicsőségnek sugarát járassa felette,
Mely, mint ő soha el nem emyész, de világot örökké.

- Ő Hadur, a bosszú, ki segíteni fogja karunkat;
 Harcz mezején diadal fényét árasztja vasunkra
 20. Es osztja a vért, mi hazánkban egére sötétül.
 Iment; az egész tábor kövesé lépését aronnal
 A Hadur-oltárhoz két mént áldozni, ha nap kel.
 Hátra előrsül maradt néhány, kik az örök
 Fénye körül ^{lovak mellett} ~~állnak~~ ^{figyelnek} ~~szétnézve~~.
 25. Sim néman állván nesz üté fiúleik meg a tájról. —
 Már ugyanis Hladör ekkor s hat társa közelgett
 Gyors lovakon Veszprémhez, dörni sietve a várat,
 Évinni a várba a hírt, hogy jö a vezér hadi néppel.
 Jó néppel melynek csatavágy sündöklék az éljén.
 30. Es bizalom telken mikor a várhoz közel értek
 Látva az ^{örök fényt} ~~orsót~~ Hladör bajtársához így szólt:
 „Bajtársak! Felkel vad erőszakkal Thupa immár,
 Fosztom alá zárolta magas Veszprém hegyi várát.
 Mintha kemény zivatar dördülve zajong le az égről
 35. A felhő tömegek záporra öntnek, hogy a bísló
 Vándor eláll utján nem tudva hol int neki ösvény:
 Harczvággyal seregels Thupa népe a várhoz aronkép.

- Minden iránt bányái előtt előzölve hadával,
 Melynek mord dike fét nélkül viadalra soraog.
 40. Nem társul mi elénk ösvény, min a vári hadakhoz
 Harczri segély híret vinnök egyedül csata kardunk
 Nyíthat utat. Fel azért dalták' élünk csak ez óvja.
 Így Hladör. Vélsék, hogy egész tábor van előttük
 De hamar átlátták, hogy a szem tévedt a homályban
 45. ~~Aradván a szög~~ ^{Aradván a szög}, miképpen felszálla a hajnal
 Támadaton. Gyilkos vassal mindegyre közelgetek
 Ők. Őket hallák földet dobbanva közelgni
 És őket látták vágatni eljűk az örök.
 Társikoz így hangzott köztük vad Amos szava ekkor:
 50. „Nézzétek, társak! kikarok kik amonnan eljűbenk
 Társak? Erős gerelyük fénylik jobbról csatabárdal,
 Baljaikon büszkén csörög érez kardjuk. Gula, Erdély
 Főjének küldössi-e őket, vagy Áramfi Edömstől
 Tönnék-e hírnökököl? Nekem úgy látszik, hogy az ellen
 55. Sajza ragyog rajtuk, ha szemem nem félregez ez egykei.
 Így kérdő hangon vad Amos, esatlósa Thupának.
 Arra a tájra mutatva kezével, a honnan eljűk

- Társaival szellő-paripán Hiadör jöve bátran,
 Mint párdhoz sivasag közepette ha pusztá-ranyáját
60. Ellenség által ne talán fogtalva találja;
 Elgondolva: mi ad haza térsében neki menekelyt
 Ennek utána, haragra gyul és kész szörnyű tusára
 Szirt-lakaetz megküzdni kelő bossúsága kesében. -
 É válaszóla Tarkos komoran kérdsére Amónak:
65. „Nem esalnak szemeid. Kik amonnan élnek veszik utj
 Bajtársunk, se Gyulás Tuhutum fia Horka utódát
 Nem vallják urunkul, se a bajnok Arámfí Edömstől
 Nem jönnek, kire már várunk mi's a harcai segélyre;
 Bajfeleink kiüldözték alig hanem öök. Eme várból
70. Távoztak minap a káros mezejére, segélyül
 Híva a nemzetnek nagyait 's fejedelmiket István.
 Ellenséges a szél mi előnkbe vezérli őket.
 Lelket adó hitrel fogják biztatni a bánszját
 Öthadait, ha bejárnak a várba 's parancsmokuk, Elmán
75. Rajta tehát! mindenképen meggástani úsujuk
 mely kárunkra lehet. Fel társak! állni erővel.“
 Így Tarkos 's az előország bajnokjai minden

- Összesereglettek komoran (szinsén kesen együtt
 Tarkos, Orondi, Csapód, Vihadár, Csikadör, Etekő és
80. A vad Amós). Valamint felhö a Gyakony magasornin:
 Állsanak öök akkép készen diüborogni tusára,
 Melynek balvéget kölcsönz a szerencse gyakorta.
 Hát bajtársával Hiadör hozzájuk elérvén
 Így szólalt meg Amós mint éj ködös árnya sötétben:
85. „Elleneink kardját viselő daliák hova mennek?
 Merre vezet usatok, vagy tán Veszprémbé siettek?
 Kik jöttök Zudavár mellől a vezéri gyűléstől
 Horva bizalmas adó, de üres szavat onnan várba.
 Mett leomolni fog ez mire majd nyugovóra kanyaslik
90. A nap, a mely csak előbb ébredt 's indiula meg utján
 Fényártól ragyogón. Lászjátok? azon hegyi bánszját
 A magason minket fognak befogadni napessig.
 Mennyköként csattan, dördül sikláira kardunk,
 Melynek előtte ledől 's dhalgat a vári lakosság.
95. Szállani fog fölünk karaink rontó dühű erőre;
 Néma magánosság 's siri csend hidegült tetemikre.
 Tengerözönny a nép, mely imittén ütött hadi táborat.

Haszsalan a küzdés, a mely őt gátolni akarná.

Adjátok fel az őt szándékosokat, si leventék.

100. Gyenge hajó vagyatok seregint hullámai ellen
É sőt kardunknak acélja, min a tiaczelotok elsőt.

Monda Amós. A szemek villáma kísérté beszédjét.

Erre a hős bajnok Hladör így szóla viszontag:

„Ugy van. Utunk mostan Veszprém várába vezetél,

105. mely a magaslaton áll bánszáival égbe ötvölve
S innen alapítant valamint Hárpát sasa bátran.

Minden erőseknél Isten szászotta erősebb;

Ő ki uralkodik és törvényt szab örökre megállót

Pályáknak rögein; de te nem láthatja kalandó,

110. látta e várt kelsén s bölcsen jegyzette ki sorsát.

Éska omol sirunk, kalmára omol te csupán csak;

Tensirotok kalmán dicstől fénylik sok időkiq

És emléke tesszen hűség viadalminak - orma.

Fel se hagyunk kísértő szándékunkkal mi tehát tan:

115. Kardvasaink készek megvédni utunknak irányát:

É összeapott acsapat, mint két felhőhad az égen

Ékent jog-emelt pajzsossal bátran kele harcra Amós

Hős Hladör; jobbjában a kard villámai gyulsak.

Rátámadt viharos zajjal vértére Amósnak.

120. Nyergében megrendülte ő, mint szálfa a bércezen.

Hogya fölébe bocsásja dülő mennykő dühe lángját,

Ézörnyű haragra hevült ezen ő's bosszusan Hladörnek

Vága vakon; keve két oly erős kölcsönze karának.

Téves irányt levén Hladört nem sebzí aronban.

125. Elsurrant sisakán, mire új vágásra emelte

Ézabtya vasát Hladör's leürött. Panczél reze recsesent

Ékkor s Amós bobornokorczával a porba aláhullt.

És hullája fölé Hladör szánó könyvet ejte.

Majd - ismét harcolni siet harcolni merészen. -

130. Tarkossal Tölü vitt, a kinek mindegy szelét éleszt

Kardja ha vág s valamint maga a vad enyészeti szorongással

Öldökölő. Tarkos ki előbb süjtotta szindust

Hosszu tusázás után koltan megdölte vasától

Gösz Tölünek. - Vihadár ellen Gyöngyös viva. Gyöngyös

135. Erceze karta álsal Vihadárt s leborította lováról;

Ércz, melynek hegye éle felelt a halál fagya dermezés

Ércz, a mely egy érintéssel dermezheti keblünk. -

- Meggöré Crikadót a derek Kene fogver-erővel
 Es diadalni jelül csasacsillagján a leküzdött
 140. Vere pirult. Ez alatt Hiadör rázámada bátran
 Gúszke Csapódra, ki már csaknem megküzdeni látszott
 Konzot erős harcolni szokott karral neki ronsván.
 Erre Csapód hadi élre lesült, mint fénye a napnak.
 Így dőte meg szintén Esékő, a kinek vasa Dálnok
 145. Erre kebelebe merült. Lásván bajtársai vesztés
 Fejmenjés száguldni ereszté Orondi: Kúpának
 Hírül adó, hogy esett meg a harcos holta aroknak,
 Kik kardnak viadalmasól megdőlve feküsznek.
 A Hadurolsárnál telven így szóla Kúpához:
 150. „Halld! az előőrök, kiket ott hagyál a hogy ormon
 É a honnan jövök én vastól sújtva feküsznek.
 Elvonulástok után keltek ránk harcosi leventék
 Mint mondák Gudavár mellől a vári hadaknak
 Hozza segély híret. Mi pedig gátolni merészlők
 155. Őket utukban. Ezért adár tusa zött ki közösünk,
 A melyben mieink közül elveszték hasan is csak
 En vágtam ki magam, hogy e balharcosz hírül adjam

- Monda Orondi. Terüfí reá így szóla viszonság:
 „Tobb biz, Orondi, te is vesztél el volna arokkal,
 160. Sem hogy ezen szomorú hírrel beeminkes ijesszess.
 Amde e vár védserge ne örvendezzen ez okból,
 Mert örvendzük után annál botusabb leszen agjár
 Es veszesb a halál, mely hiús testükre fog ülni.”
 Monda. És az egész tábor-solaság mene vissza
 165. A Hadurolsártól oda honnan előbb rova indult
 Hés kőment áldozni s dicsérvé dicsérni az Istent.
 A győző daliák Veszpreimbe siettek eleddig,
 Mely jöttük litván kapuját feltátra előztük.
 Ekkor a várséren vala egybegyűlönqve a harcos
 170. nép s hozzá burdizva beszéle parancsnokuk, Elmán:
 „Nézzétek daliák felhők módjára rohammal
 Remitő had özönl várunk bátyjai elébe.
 Mint szitkő örvény hullámi közös, ha az égnek
 175. Oszd~~ed~~^{ai} dörgő villám siet égve reája,
 É a széles tenger forrongva körösse megindul:
 Ugy áll most Veszpreim tengernyi had által ölelsen.
 Amde azért egyözetre nem ing meg akármí rohamtól,

- Küzdelmin kalauzolván szüzi honfi szerelmre
 Mindenkit védői közül, míg napja^{te} nem tün.
180. Vagy, ha a sors rendelre, mikép elvesszen s a hűség
 Sénye alászállván Kupa gőztes sereg felelőnk
 Ünnepies lakomát saszson diadalmasan: akkor
 Mint a vihar mely erőszakosan lesivóls jeges észak
 Hérczeiről rombolva fogunk csak a sírba omolni.^{te}
185. Monda derék Elmán hűség-edzette kebellet.
 Es a csapatka, melyre a vár védésvala bíróva,
 Mint visszhang az eget dörögés, zengesse utána:
 „Küzdni merész kardunk végső cseppjeig erünknek.
 Esni fogunk ha karunk diadalmaskodni erőtlens;
 190. Mint a vihar mely erőszakosan lesivóls jeges Észak
 Hérczeiről rombolva fogunk csak a sírba omolni.^{te}
 Így lebegett minden harcosnak e szózat elajkán
 Így szóltak mikor a jöttek hozzájuk elértek.
 Üdvözvén egymást Hladót szólt köztük czenkép:
 195. „Ostrom alá kerülének arósa s elhírtan e bárányát,
 Hogy mi minap segedelmi hadas kérők ide ragytuk.
 Amde azért ne legyen félcünk a tevése vitéség

- Küstökben, ne riassa meg ezt pártos Kupa sereg,
 Bár kétszerre erős tábor jöjjön falainknak.
200. Védelmünkre közelg Estván magyarok fejedelme,
 Mert üzené: hogy azon sokaság, melyössze seregless
 A Rákos mezéjén szabadításunkra megindul.
 É néhány nap mulván Veszprém várának alatta
 Megjelenend a sereg, melynek hűség ragyog érczén
205. Elharcosait mielőbbi tusára kevisi ez ércz.
 Ez üzené s haddal közelg számunkra sejtéjül.^{te}
 Így Hladót s valamint éj tünste után, ha az égre
 Nap ragyog úgy ragyogott eret arcz rögtön derűfényből.
 Es kérdek czenán: „Hova lőnek Dálnok, Szundur?
 210. A két jó bajnok hol van? Vagy hát mi baj érte
 Öket, hogy velesék nem jöttek vízra e várba?^{te}
 Kérdezték, s ada ihy választ Hladót komor ajkossal:
 Bajtársak! Föbbe nem fognak Dálnok, Szundur
 Sírni e várba: élte a sors gyilkos keze öket.
 215. Ott szendergnek alant harcban kard által elejve
 Ott, hol az ellenségnek előörsege samjázoss.^{te}
 Elmondá bánat hangjával az úti kalandos;

Mint küzdessenek ők az előőrségi csapattal;
Mint győzzenek; esenek el innen Dálnok, Trundur.

220. „Fel, nosza most!” mondta ezután Elman a parancsnok
Küzdni merészkedjék vasatok, bizalom tüze gyúljon
Szűtökben, mely erős hős mödta bevárni az ellent.”

Erre a várvédő daliák szétmentek aronnal,
É a bástyákra vonult mindenki. Kivált a tömegeből
225. Elsőben Siharmer, nyomban deli Goppa utána
Harcsi vitézeivel: Veszprém bástyája levegőnek
Lába alatt dobogott szanaszét. Csatákész vala minden
Várharcos. Páizsok, kardok csörgöztek ijeszten;
Míg a levegő kebelét aggály fagyja járta kereszttül
230. Néha, de mely elszórt valaminis köd felleg eloszlik
Es zova tűn, miképpen ezen a regg fénye hat által.
Egy készültödték Veszprém védői a harcra
Nem rettegtesvén őket számával az ellen.
Fegyverzaj ^{tölpe} ~~széles~~ be avart rémes siri hangon;
235. Zaj hangzott mindüzt, valaminis hullámi morajlat,
Melyet erős szélvész támaszt nyitván vadon örövény
Gyilkos acél zörögést lengette borongva a szellő,

Mint ha panaszkodná: engem kardok nesze itint
Most minden rézről, mire eljön azonban az alkony
240. Csendelgő hullák ezerein fog iramlani szárnyau.
Szökve szököm tölgyes halmon völgyön síkon által,
Mint kit a holt hősöknek egész szellemhada üldöz.

Lügva Zajonga alatt is a tábor szemben a várral:
Felkészült Srupa serge az agg bástyákra zudulni.

245. Mint erdő meynek minden szálfája merészen
Tűzi fejet a magasba, ahol dördülve csatázik
Felleggel felleg, hol az ég ronsó tüze lappang:
Ugy állott e hadár éles mevetve acéleket
Mely késztesse tusára 's verélti jelenlegi harcra.
250. Lő korkolt gardája alatt megrázva törenye
Fürtözését, mire a bajnok fegyverzete csörtent.
Messze közelbe moraj vala is mindémnen az ércnek
Hangja rivallt, Veszprémre néhez veszedelmet üvöltve.
Több oldalt foglalt állást Atány, a vitéz
255. Balra Terindfi vezette levegő csapárat a várnak
Azellenbe. Elöl járdalt a vezér csatamenjén.
Barna vasing takaró széles mellét; ölyütollal

- Ékített sisakot hordott, Arczára bocsátva
 Volt a sisakrostély, mely alól keme pánya sugárzott;
 260. Armány gyűlt bennök valami bolygószűz az éjben
 Talpig aczél pánczél leplezte aczél tova hátát.
 Így lépdelge sötét gondtels szívvél hada élén.
 Kélja boronga előtte s kevély nagy terve agjának.
 Majd intézte szavát számos daliáikhoz ekkép:
 265. „Im, harczos sokaság, Veszpreim védőmi előttünk
 Állnak, emelkednek, hol aczél már várja karunktól
 A kivitel. Szemközti van a vérez, mely mint kesely odva
 Vári csatárokna védelmet ajánl magas ormán.
 Itt van a vár, mely erő nem nézve dacolni merészel
 270. Es érczes kapuit kénik felsárni előttünk.
 Fel! Hol a ^{dag} ~~har~~ gásoz ves élénk kardok vasa nyissor
 Ottan utas. Diadalni jelül zászlót az erőszak
 Harczainál oda más nem tűzde. Kézinkbe keríteni
 Ezt szükséges előbb, hogy az ellenek sikereseben
 275. Állhassunk ellent addig is, a miglen a frigyhad
 Nyírségtől s Csesznek bástyái közül ide megjö.
 Harczra vitez daliák Hadusunk vallása ügyében.”

- Ézola; de im ~~har~~ ^{hany} kütt zeng széjjel. Hegyes Erdély
 Harczosi bükkansak ki a völgyes vérez mögülcikor.
 280. Bajküzdő daliák kelevére világla a reudek
 Árja felessz, hinred: mozgó erdő jön elejbéd.
 Horvának fia és testvére Gyulának, a bátor
 Tombor volt vezető főjük, ki Zerindfi Kupához
 Bajnokival jstván így szól a seregnel előre:
 285. „Eljöttünk mi tehát szintén, hős sarja Zerindnek.
 Ósalmára hitünknek, erős gyámjaul az ügynek,
 Mely foglalkoztatja jelenleg egész Magyarország
 Bajnokait s szólítja komoly viadalra nyugattól
 Napkeletig. Hol az ő s Székelykonnak hegye kékkel
 290. Főtt ugyanis daliás Thomuróba vezéri Gyulához
 Imonda: „Vezér ébredj! Vész leple takarja hazánkat
 Fel! Hősök módjára legyőzni segíteni veszélyünk.
 Vészben az ősvallás s testiinknek alapja ez álsal.”
 S válaszolá a vezér: „Halld bajnok e vész közös Erdély
 295. Népeivel, azért majd nem fog késni sokáig
 Rézsiinkről a segítség; de törekszünk teljes erővel.”
 Válaszoló s tüstént szanaszét küldötte parancsát

- És valahol székeltek Etelfi Csabának utódi,
 Mindimnen gyűltek Maros és Aranyos vize mellől
 300. A daliák 's zászlóid alá seregelték. Ezeknek
 Közte: Neszádi, Kecő, Uzubú, Karaton, Kuma, Kalmán
 Ong, Egelen, Hadelö, kiki egy csatlósi csapással.
 Ők készek megküzdni apáiknak hitte mellett.
 Vajha nemes vágyuk sikerés telné Hadur álsal.
 305. Így bátor Lombor, miután Kupa szóla örömmel.
 „Üdvözlek, daliás Lombor, testvére Gyulának
 É mindazokat, kik imént mi közénk kapt nyugtúi jövését
 A Székely földről, mindegy pajzsánul üggyünknek.
 Most télek teljes hadi nép, nosza harozva aronban!
 310. És légy kész olsáraiért megküzdni Hadurnak!
 És az egész tábor hullámaival neki kömpötyg
 A várnak, hol igaz gerjelmű vitézivel Elmán
 Álla. Erős kebelük meg nem reszenti közelgünk
 Várva nyugodtan, a mit számukra kiméne a sorsnak
 315. Hajthaslan végzése. Így áll Bakony égbe magasló
 Héroze, midőn észak szárnyas szélvészre fölébe
 Rons adár boszuval, de azért bármint törí zuzra.

- Nem gyengül, minden rohamát megbirja szilárdan,
 Mint nyíl az érozpaiison, csorbúl rajt bármi erőszak.
 320. Tánadnak Veszprémre, hanem bátyjai kiállják
 A hadörön rohamát akadályt hártva eléük.
 Harcoszerető Artány támad jobb szárnynyal dőször,
 A várnak szemközti Kupa hozta csatárit utána.
 Tároगतó riador; vírengzoe megindul az ostrom,
 325. Mely ercek létére hozand ma enyészetes éjet.
 Főleg a várkapunál háborg legjobban a harozdüh,
 Hol Siharmer küzdöss 's elszánt érzelmű vitézi.
 Ott kard dönges pajzst; ij pattan amost 's nyílitantlik,
 Eleres olz hova ér, siri szél leug fojtva nyomában.
 330. Szikla-szilárd karral viv azokkal erős szivű Elmán
 Bástya fokán, akik ezt neheren megmászva lérték,
 É mint a diühöds orkán mindüzt burdítva jelen van.
 Vissak a városok körülötte, miként vad a pusztán
 Barlangjara ha ront a vadász melyben fia ordít.
 335. É a sokaság, melyet usjában vélned mi se gátol,
 Sárta talált beennük, kiknek szabtyáin a küség
 Lángja tűzels 's lecsaposs villám modjára haragjuk.

- De adagads hullám mindaddig marja a partot:
 Míg eged végtére hatalmának 's magas árja
 340. Tébvesztess méneként rohan és ragad és sodor és dúl.
 Artámnak sikerült bástyára hatolni. Körötte
 Széles utat vágott, valamire acélja szhintott.
 Itt daliás Tihamér szállott vele szembe haraggal
 Jobbjában forgott szeggel kirakott esata csillag,
 345. A melynek villanta sokakra hozott siri éjert.
 Hévvél rárontott úgy hogy kikerít vere ércze
 Artámnak pajzsán, a midőn felfogta csapását.
 Ő kardját zördíti reája viszont de nem éri.
 Villog a bösz fogóer esattan, zörren hadi pánczél.
 350. Egyre tovább foly a harcz végül Artámnak leve gőztes
 A daliás Tihamér koponyán sujtatva letorkadt
 Es Artámnak tova tört harczos esatlosi utána.
 „Fel, seregek! Biztassa hadát Klupa folyton) Előre!
 A várakra előre hamar! Törjön kiki ösvényt
 355. Csüggedelem nélkül! Nosza hát ostromra vitézek!
 Küzde a várnépség, valamint szelvéstben a ^{gályá} ~~csat~~
 Melynek az ősz teugert vadonau megtépve remény

- Deuge visorláját hullámaint önti fenékről.
 A bajfel ^{árkén} szamban mindogyre növekvék;
 360. Míglen a vár védők térsége szűkebb leve folyton.
 Dúlva diühöngve a harcz meg-megrontván sokak éltét.
 Dárda suhant 's pánczél csörrent, a midőn ^{hegy felé} ~~hegy felé~~
 Gyorsan elért; másutt kardnak kardél vala szemközt.
 Haldokolók végső sóhajzati közt Klupa dörgte:
 365. „At falakon, hullán, kardon, sokaság, csak előre!
 Háttra, se félre né nézz csak a nagy csel tengyen előtted,
 Es a nehéz harcznak viharit diadallal elátlod!”
 Ők susakodtak odább. Klupa hitte: reménye valósnál,
 Hogy hada gőz 's Veszprém hegyi vára kezébe fogesni.
 370. Rémes öröm terege szive öszes idegjeit álsal.
 Hütlenség! Artámnak! Ne reméld soha hogy hin terved
 Cselérend egykor 's vágjad ködvára fölépül.
 Szentélyek dőledéke fölé építeni akarni
 Galga merény. E kis erő leterit sirokon romon állót.
 375. Eljön a vész 's valamely sir ölébe temetni akarsad
 A hiveket, te aron sir ölébe esel te utóján.
 Artmányos Klupa! nem lárod mi közelget amonnan

- Nézd ama nép felhőt, melynek távol nesze vérszhoz
 És zivatart te reád. Vagy nem hallod a tompa
 380. Zajt a melyet paripák száguldása okoz sebes uszán?
 A fejedelmi hadak jönnek; jönnek csata készen.
 Míg Veszprém örnépe vivott esüggedlen erővel,
 És a kelő sokaság töre már mind jobban előbbre;
 Addig az ég akaratja szerint oda áll a segédhad
 385. A várnak mentőül, az ellenek veszedelmül.
 É megharaszt riadó szózással a kiált, szava zengé:
 'Már a segédy itten: Veszprém várnépe ne lahkadj!
 Hallá a várnép s daliák riveikbe erő szállt;
 Hallá a baj fél s beunnök megdöbbene a szív,
 390. Mint megdöbben a szit, ha föléje dübörge a mennykő
 É mond Elmán: „Éi vitéz daliák! halljátok a kiáltköt
 Harczi segédyhoz e hang számunkra, reájuk enyészést
 És újonsa vadul vitzak. Biztat Klupa ekkép:
 'Gár új had közelit igaz ügy hada vissza ne restenij
 395. Semmi elől. Hadurunk szellője lebegteszi zászlónk.
 Oldalaink mellessz maga ő a csaták ura harcol
 'Vivj bátran, miglen megjö dandára Edömnök!'

- Hasztalanul várod Klupa őt elnyelze a mély sír.
 Már megharsana kiinn a csaták hangos szavu kiirtje.
 400. É a fejedelmi sereg hátsban táronta a pártos
 Népre szitaj tüzzel. Lélek rító tusa támadt,
 Ami elől a nap is felhői körébe menekvök.
 Harcziadás kasa szerte s az üst larmája betölté.
 Fegyvert itt fegyvert, bajnok bajnokra csatázott.
 405. A küzdök sora közt a halál vérengzve barangolt.
 É a kinek ő arczába tekint annak szemé zártul.
 Ó daliák! É kik imitt a tusan küzködve halások
 Szellemetek szálljon, valamint napnyogi fuvallas,
 Harcosokat zenegő ajakára a dalnok usódnak.
 410. Sügjátok neki meg, mi dicsőn küzdé Klupa ellen
 Veszprémnél a kemény viadalt Esván hada ekkor!
 Tulma-fiak diühödött Ártány csatlósira keltek.
 Flös Telemér küzdött, mint a köszál sasa bátran.
 Össze csapott Klupa val, ki megölté előbb Marahódot.
 415. É két kardnak hegye villámlott két vérs vasa zörrent
 'Alta aronban a két bajnok s tusakodtanak egyre.
 É in Telemér csata kardja leüt s a derek Klupa eldöt.

- "Győztes karral tova száguldosz. Uele szembe
 Szállt bosszusan Csalmár, de szemöldö fölé örök álmat
420. Von Selemér szinén. Sok erős elhulla előtte
 Ekkor: Upony, Várkony, Fogolár, Koppány, Buda, Istár
 Erre előrontott Artány odahagyva a várat,
 Melybe usat töre már 's öldösve kidörge csatára.
 Törsiben megölé Kolnát, így vágta meg oldalát.
425. Kátva mi pusztitást csatlósi közörs sezen a kiuv
 Tulmának fia: rá támadt 's ajakán dike így fozt:
 "Törsze vitéz! ki dörs több hős bajnok jura porba.
 Jer! szabjánmak acélja sovároq igen veled immár
 Küzdni, hogy áldozatos hozrak kámukra te benned"
430. Imond Selemér: "Az döl soha sem borzad ki levente
 És bátor. Fel, arét fel! a mint vágjod viadalra."
 Es elkezdődik vadul a keszös tusa között.
 Így csak két párdncz verseng pusztája homokján.
 Amde, derék Selemér, máskép reudelte a végzet.
435. Mint hogy imitt győztes karral küzdj'shagyd el a harcát
 Gyász szállott ki egéd bolsjára, fejedre emyészet.
 Meglobbant az acél verető villámvá felesztet.

- Es sujtott tested gyengülve esett le lovadról,
 Melyre sovár csasavágy fel nem telepit soha többé.
440. Porba lehult a jeles tova zúg diadalmasan Artány.
 Es lása Ákos mint dőltestestére le holtan
 É büörvénybe merült szeresteljes szive rögrön.
 Ajkairól a panaszközörs keservevel így önlözt:
 "Ó Selemér! Selemér! vágjgal törsél csataterre,
 445. Es temerőbe jura, hol csak gyász szörög a szellő.
 Küzdelmekre hívott ohajod, hol ölö tűzű villám
 Kénye csapong 's kónnét kifelé gyien veret ösvény.
 Hirkoszoris keresél 's porodon fejedés füve rezg majd
 Hantjaidon csak a sír szele fogja zenegni csatáid.
450. Jó Selemér! de te nem hallasz. Hallgassz. Bosszú kell sán
 Artánynak verét hozom im bekélni halátod
 É hűtmi kinom, mely eperst, mely emérsz bisziva te értes,
 Kit nem lát löbbé viz-öletk baptyájn Komárom?
 Es heves észessől gyujtatra rohant sova káménjen.
455. Kárja csatára szögült; Artányt nyomozá csatakardja
 Ezt dörgvén: "Hova löl? A fivér bosszuló keres, Artány!
 É vitzte keserve, miként bosszúsága szitaj fogu vadkánt.

- Amak jaj sziszotta, ki kardja alá jutt ekkor.
 Megtelvén Ártámp, a midőn lándzsája aczélja
 460. Ártal nére Csengett derekán, társamadaimondá:
 „Hát innen vagy, akit boszom őr. Nosza kardra, hogy a jó
 Testvéreért éred kiiljön ki vasam foga által.”
 Égyorsabban, valamint kiszemelt csákmányra a sóhym,
 Kardja heves boszútól igyon Ártámpra lecsattan.
 465. Ő teomolt holtan mennykőnyjzotta fenyűként;
 Ákosnak vágása alatt szét hullt sisakja.
 És a velőkre hatolt az aczél felidézve halálát.
 Nem szökött: nyelvére halál önterhe nyomtala,
 Hín szöszája helyett végső sóhaja és végső
 470. Sóhaj alakjában sava szállt vele elre fuvalma.
 Ámonda felesse hevült érrezzel igyon deli Ákos:
 „Kardod alatt bukott Selemér, te emyinnék alatt.
 Verste miatt te levél, Ártámp, küzdőárgya vasamnak.
 Most in élés haragom támasztva fejedre sírődet;
 475. Mostan élés a halál mérget eseppenve szivedbe.
 Ő testvére haláláért ekkép fizet Ákos.”
 Adalát szimnyadni hagyá. Ellépsese erre

- És szeresest hullaja előtt andalgva zokogta
 „Ó Selemér! Selemér! mi okért szakadál sava szölem”
 480. A küzdők néman nérték a zokogva kesergős
 Majd ismét viadal riadó viharában végültek.
 Más részen csatlósával Szakadás fia Csáknak
 A Nyírsegi hadakra vetesse magát nagy erővel.
 Égve leveste tusába morult sebten Bogotával,
 485. Mest a derek Estét ritül telőké gerelyével
 Hátulról, a mitől fellobbanván neki ronsa.
 Ezre veve a szemes székegy és felfogta komordan
 A kelevért és szélként sebese Szakadásra hajítá.
 Ő megpillantá, és kissé lehajolt és az aczél eliramlott
 490. Csörgve sisakja felett, mire ő kelevért foga szintén
 És Bogotára lövellte. Nem is volt téves irányja
 És mellében állt rezegőn megrázva lovassul.
 Földre bukott a vitéz; Szakadás új haragra futamlott.
 Kézde Elamfi Honor kissé távolb Seumánnal
 495. Nyjárol maradt büszgámp rezegve kezében.
 Rémtetésen felköt rúzeként villog rúze emek;
 Nincs panczél, se sisak, melyet ez kopaszán ne bírjon.

- Onka, Etéd, Horgán vonagol nyarva megesse.
 Gulcsura ~~forrt~~ ^{ruszán} ~~szózat~~'s pírját megrúva levette.
 500. Gulcsu hanyatt homlok holtan hullott a homokba.
 Gősz Teuman ekkor töre rá bosszút állni akarva
 Társi haláláért ekképen üvöltö elébe:
 „Mondd ~~szózat~~ ^{bajnok} immán, mikoron nyugorzik te keredben
 Atuzogány villáma. Miken villáma az éjnek
 505. Küz villog, ledűbörg de nyomán fény nincs, siri éjnek
 Csende uralg egyedül. Győztes jobbold vadul öldös.
 Erezzemmel nosza harcsa, ha már nincs senki, ki átkal
 Eltednek ~~szózat~~ ^{csapa közt} egyszer, csak vége szabadjon.“
 Egy Kólotz Teuman; Szabadar nem Kóla viszontag.
 510. Fogta a vastuzogányt, Teuman vértőre ledőnt
 Ugy hogy a vért roncsoktan alá csördült. Hanem állott
 A bajnok; harag, és düh, emelt karral csapa vissza.
 De a csapásnak előle a mēv fűrgen tova szökött ^{vev}:
 Nem kebesítve suhant el a vágásnak szele rajta.
 515. Majd ^{lecsapott} ^{újonta} ^{flonör} ~~szózat~~ ^{szózat} Szabadar; Teuman lehanyattott.
 Mint a csatáértémét tova küzdni ragadta agyöröt.
 A várnak bácsyái felé tartott a vezéri

- Hadsokaság, hanem ellent állt folyton Kupa népe,
 Bár cserével cserz a tusán már harcsi levette.
 520. Még csatálatmasüvölt, forrt még a kemény csapa mérge,
 Mint szittek körül a lázadt áramlatu tenger,
 Ha felkelni szilaj szélvész önkénye haragját.
 Még nem elég sok a vér, mi előmle, kevés a halálnak
 Harcz az egész tájék; harcz kiinn, harcz bent is a várban
 525. Hadra hadak jönnek; Kupa's sereg nem enged aronban.
 Im de előre iramlék Edöm dandára levette
 Hősökkel. Páttukra reménytelien Kupa monda:
 „Harczba, vitéz sokaság, csatlósi Áramfi Edömmel
 Jönnek amonnan elénk; Zánunkra seghyede zömördek
 530. Bajt hozván nekik. Állj ellent hát teljes erőddel
 A mi fölénk özönölt hadnak. Viadalmas ltrunktól
 Éő a seghy. Fel arétt! Győzodalmasok újra lobogjon!“
 Amde seghyt nem, erős zivatart hordoztak az érczek
 Elin Edöm csatlósi's vadiul remült meg a váró
 535. Nép, mikor üdvözlésül örömmel nyil ömle rájuk. -
 Dül az acél ismét leomolnak előtte leventék
 Halva a földre. Kupával Edöm feggyvernöke, Handir

- Szálla susára. A jó bajnok monda hív ajakkal:
 „Mint kalmorod a bünt ~~a bünt~~ ekkor Kupa, sarja Zerindnek
 540. Honfiuvért iszik és Eumonia hangja miassad.
 Vért fakadoz lábaid nyomain, vérnek pasakárja.
 Vagy véled te hogy így termőbb lesz földed hazádnak.
 Megszakadást kelsz és testvéri susát mi közöttünk.
 Gyercfenyűként dől alá a levelek erre miassad.
 545. Igjen Edöm is a jó bajnok. Ne reméljed aronban
 Hogy esatlósi ügyed mellett megküzdeni készek.
 Ellencid minden, valamint szigrisnek oroszlan.
 Kérj vészkertit Zerind fia s azt mindegyre tetérni
 Hallod a lég szellő is mely kard-vágsa vitézek
 550. Hüls hullái felett siet el hogy üvöltözi átkát.“
 monda a hős Handár. Kupa környén haragja hevében
 Hirtelenen neki rosz Handárnak. A szélje ledördül
 most, de nem őt menjét teli. Térdre roskada a mien
 Éltre kevért kiadta, hanem ő sebezetlenül állott
 555. Megvédé a párs. Handár kopját vette vissza,
 Ellensége felett tovább merge, nem éte aronban.
 Új vágásra emelte Sasát ekkor Kupa büszkén

- És lezuharában Handár lezuhant vele porba.
 Mint nap után jön az est úgy kelt arczára szörtség
 560. Else leüvölté. Lelkes daltát díszte fényre
 Ó Handár Handár te is elvesztél Kupa álsal
 De a magas célnak diadalma kivisa leszen majd. -
 Sajszekró paripán elszállt Kupa, sarja Zerindnek.
 Borzodalommal degy csata mérge diühöngök körülre
 565. És riadalma eget vere, mintha susát körül elhunyt
 Lelkeknek számára harát foglalni akarna,
 Nyitni nekik kaput ott, a hová viadal zaja nem hat.
 Mint a hátalangyal szágulda Zerindfi a harcban
 A Kupapárti sereg fogja már s engedte az erősbnek.
 570. Mint a tág tenger hullámai rosznak előre
 Szörnyű tolongással, ha kemény szélvész heve készti,
 míg a habok zaja közt meredek partjikkhoz elérnek:
 Így zúdult Szován küség-gujtosra hadárja
 Fohyson előbbre, habár minden léptük nyoma vérrel
 575. Nedvesedett, valamig Veszprém bástyáig érhet.
 Sergeinek fogását látván Kupa lassan emjésztek
 monda borongva: „Handár, te erős! állítsd meg emjészten
 Harcosimat, hogy a mit kezdtek kivigyék kard által.

Ó segédmedet add küzdelemben, de lobogtasd
 580. Gösz villámaidat mennyed bolszáin vadul égve
 Elleneink vesztére, kiker most győzni ne enged.
 Ó fennem lakozó! Ohajzásink tegyed im meg.

Egy s a szelid bánat kintreho nyomult kebelére,
 Majd a rideg bosszuláng gyújtotta karagja epéjét
 585. Ösméltég s esapatit burditva esatára herité.

Hasztalanul! A galád armányain ekkor a hűség
 Lelkesedése erőt vesz, mit látván Klupa hősként
 Elszántan küzdött s keseredve kereste halálát.
 Harcolván keserű szívvel fejedelmi veréret,

590. Geiza fiát, István veszi észre levante vízei
 Közé, a ki hős módon küzdött szintén s neki vágta
 Rögzön; aronban utát állá Venczellin, a germán
 Hadkalász, ki dicson vereté Teutonia hősit,
 Ő kardjával számos bajnoknak okozta kimulását.

595. Környű karagja-lehellé hangon mondá Klupa ekkor:
 „Güszke levante! ki vagy, ki Terindfi Klupának eláll?
 Most utját s viadalmaiban gátolni merészled?
 Mely ország az, a mely rád fény arasztá először?”

Mert külföldi vagy és jövevény úgy látszik előttem,
 600. A ki előmbé kiszállsz és nem Teutonia szültre.”

Ű Venczellin felelé a miként az önézete sugta:
 „Drága külföldem szomszéd Teutonia földé;
 Venczellin vagyok én jövevény daliák veretője,
 Ők hősök módjára viaskodtak komor észek

605. Őz hullámainál egykor diadalmasan ^{és ismét} ~~előttem~~
 Szent örélnak lobogói alatt harcolni jövinek.
 Gemmüket küldött ide országtonk kezés Őzö.
 Es ^{szemeim} ~~szemem~~ látták a mit ügyemlisnek a zengő
 Énekesek, kacragányviselő magyarok hadi tessit.

610. Láttam, mint forgat kardot maradéka Etelnek
 Öldöklő gerehyét ellenre, miként veti karja,
 Amely elől nincsen menedék. Ismerni tanultam,
 Hogy mi levante szívég az acél kebeleknék alatta.

615. Ode te miért vontál Klupa harca kardot honod ellen
 Es lövetél kelesért önnönvéridre? Terindfi!
 Kérj harcolni, talán jóvá teheted bünyöd egykor,
 Mint Handár veretése alatt dandára Edömnék.
 Bánd tessét meg s ölö vasadat vedd vissza hűvelyké.”

- Égy a derék germán s a komor Kupa monda viszonya:
620. „Venczellin, szon hadifő! mint felleg az'égre,
Ugy gáznak felhője botult a Zerindfi Kupa-ra. -
Büszke reményégem kova lön? Elszállt a verőfény
Hagyva homályt, valamint ha teleng a borúlatoz alkony
A béczekre s ködárny az előbb derültek a csucsokra.
625. Turzúlatoz látok, valamire tekintsem elhat,
Nem táruil derifény, csak a vész boru képe élbe.
Hullámok távol zúgása gyanánt ide hallik
A viadal neze, mely már már némül. Kél az ormon
Lágy szellő s az usó sóhaj veszi szárnyra vonaglóit
630. Ajkairól, kik a mord csatavész által leomoltak,
Mint a fényű, ha az ég villáma tövére ledörget.
Még tegnap harczest égtek, de ma már dűhe suttá.
Ők viadalmi mezőn daliák módjára esének;
En némül mintegy hulláikon állva merengék.
635. Tölem aronban el-el komorú kísértetes árnyak.
Hallni kíván Kupa is, hogy a késő kor ~~ha~~ ^{ne} beszélje
Hősiesen halsak bajtársi, hanem neki nem volt
Lelke erős meghalni csatán, melyet ő hozta létre.”

- Engesztelve leend az ezermi levante halála
640. Égy. Tudd meg, Venczellin, a kardot sarja Zerindnek
640. Nem veszi senki előt le; de kész élesre kalátra
Kiszdni, ha kell meghalni, a mint a szerencse kimérte.
Harosa tehát, bajnok, közünk végerzen a kardvas.”
É Venczellin Kupa közt a kemény esasa kángja kivillan.
645. Mint csend kél, mikoron felhők áramlata zúdul
A magas égbolton s borusan heuggerenek egymás
Ellen, hogy mégseindul a föld s mélyében a tenger:
Akképen kele csend, mikoron szeszenge a tontó
Ész zördíve párt; Zördütrében zaja hangzott
650. A mennykönek, a mely ledűbörg villámok öléből.
Bis neki szant szivel Kupa kardja leronta a germán
Hősre, de nem seberé a csapás nagy vértje vasáról
Elcsuszamolt. Erusan Venczellin emelt fel érczet;
Ész lobbant, pánczél recsegése kíserte lobogást,
655. Mint ^{recsegés} ~~dörögés~~ kíséri a villámot ha kigyullad.
Kángja talált s völgykört dőle meg Kupa, sarja Zerindnek.
Megdötrél Kupa hit, de sirod halmán a honiások
Él. A febedségnek köde rád nem vonja lepeljét.

- Melynek alatta egyéb hősök szünyadnak örökké
 660. Szünyadnival, melynek hajnal nem váltja fel éjét.
 Enlékben marad a te neved s minden maggarajdon
 Zajajgni fog a szőz valaminis zajogása viharok:
 Veszpremmel bünyödés mint estei harci levelek;
 Mint győztes szabadástokozó armányon a küség.
665. Halva Terind fia már, vele a bösz harozaj is elhalt.
 Csendes a táj, siri csend a halál illesse vidérek
 Holzetemén. Körülök kard, bád, hosszukerek öblis
 Vesz szabadéka, közel s messzebb tört lándzsa darabja.
 Neina a tér; daliák kéme kéjja felett siri álom,
 670. Néha pedig réjjezendül a kemény szavú harozküst,
 Melyre a szünyadoró bajnok még egyszer, utószor
 Ercebrezse fejét felité s botzadva körülnez,
 Szőzalanul erntán leborul s elszünyad örökre.
 Dülakodás többé nem uralga mezőkön. A szőles
 675. Fenger is elhallgat, minden hulláma sötéten
 Elnyugszik, mikélyet haragát szün szüni a szőlévész.
 A bekés nyugalom Kupa pártja-zavara lakiba
 Elszőlednek a vesz seregek, kiki erre amarra.

- Hősi csatájuk után a verér István körül újból
 680. Öszregyülekvenek minden daliák, kiket adár
 Fegyver a haroznak meg nem döntsös. Hadi keblük
 Még riadal vágytól dagados a verér mikor így szőlt:
 „Győzelmes sokaság! többé nem ivölt hadak árja,
 Ellenség miocsen Veszpremi hegyi vára vidékén.
 685. Szálljon a kard vasa hát hívegyébe, miként havas észak
 Lord szele csillapodik, hadihés rombolva kitőrsé.
 Vés ömlött el elég, vés festi terét a csatának.
 Harozbériünkül az ég diadalmas adott sereginknek.
 Szősforslott ama had mint forzlik az ég siri leple,
 690. A hajnal mikélyest álsal villan rideg armyn.
 Szősforslott ama had s megdől hín leve Kupaúak.
 Ő maga is siri ölébe bukott melyet as vala márnak.
 Ő az erős Istén, ki híven felváltja az éjét
 Napfénynyel, szellős hoz bösz viharoknak után
 695. Es csendes bekét ha lenyugszik vére a haroznak,
 Ő az erős Istén karaink diadalra vezérle.
 mely közel levei ellenfeleink, ugyanazzal
 Vedre igyünk s minket mentő pánczel^{al} övedress.

Fenséges neve 's nagy, legyen áldva imádvá magasztalt.

700. Mondá' ő 's arczán kö hála sugára világot.

Ízsa utána a had: „Legyen áldva imádvá magasztalt”

Erre a várba haladt fel a nagy sábor, melyet Elmán

Hősiesen tartott meg akármű erőszakok ellen.

Tárogató diadal-szózatja kísérté utukban.

705. A borús ég kiderült öröm ünnepe jött a falakra. -

Már a nap is vérszint ökrözve nyugatra került le

Ekkor aron hősnek módjára, a kit csatacsillag

Ére - 's utó sugarát juttassa magas Bakony orman.

Ígyen esett ama harc Veszpreim várának alatta.

Tegyzetek.

Első Ének.

1) Én egy kissé felsimő, hogy a most folyó háborút is elő-
hozom; de én (daczára annak, hogy nem minden szökis
helyes) hasznátom e szokást kölsőink módjára, kik
felsírják, hogy mely körülmények közt éltek művik
írásakor vagy előtte. El ezzel Triniji mondsán:

En, ki azelőtt ifjú elmével
Társzossam szerelemnek edes versével szb.

Vagy mint Dörömsztynál salálgut:

Megjön az éj szomorin fekednek az orrok, az éles
Elnyugrik 's a fél föld lesz nyoszolyája; de engem
Télves az elmúlt szép tetteknek grútja ...

Így felhozhattam Galassát, Tündit. -

2) E helyen vések a történelem ellen. En, ugyanis úgy
fogom fel a dolgot e helyen, hogy a keresztényiségnek
közrük terjedése, vols oka az avarok veresének; bár
az új vallás csak azután, midőn Nagy Károly meg-
győzte őket, terjedt el Pannoniában.

Második Ének.

- *) Gyulát alass az áldozó papokat értem, kik szokás szerint kesken voltak; társos alass a jövőt feltáró jóst, tástnokos. E szó: gyula talán a gyül igétől veszi eredetét a képzővel; Gyképen, mint: Ad-e, Csab-a, esat-a, seb. Így lesz a bur (is)-ből bura. E káromkodás szerint jelentenie gyula azt, hogy gyujtó, mint bura burító. Tehát gyula = gyujtó, oltsártűzgyujtó; s ez usóbbi értelemben van e mű fogamán is használva.

Harmadik Ének.

- *) Használom azon reget, mely szerint a hősök haláluk után, kiki évenként képerz, közlebb vagy tívolabb ülnek Hadukhoz, az Istenhez. Mely rege nagyon képen a magyar hősök harcias gyűlölközasművét jeleníti.

Fenséges neve 's nagy, legyen áldva imádvá magasztalt.

700. Mondá' ö 's arczán kö hála sugára világolt.

Írása utána a had: „Legyen áldva imádvá magasztalt”

Erre a várba haladt fel a nagy sábor, melyet Elmás
Hősiesen tartott meg akármű erőszakok ellen.

Tárogató diadal-szózatja kísérté utukban.

705. A borús ég kiderült öröm ünnepe jött a falakra. -

Már a nap is vöröszint öltözve nyugatra került le

Ekkor azon kösnek módjára, a kit csatacsillag

Ére - 's utó sugarát juttassa magas Bakony orman.

Ígyen esett ama harc Veszprém várának alatta.

Tegyzetek.

Első Ének.

1) Tán egy kissé felsimő, hogy a most folyó háborút is elő-
hozom; de én (daczára annak, hogy nem minden szökis
helyes) hasznátom e szokást kölsőink módjára, kik
felsírják, hogy mely körülmények közt éltek művik
írásakor vagy előtte. El ezred Trinyi mondsán:

En, ki azelőtt ifjú elmével
Társzotam szerelemnek ides versével srb.

Vagy mint Vörösmartynál találjuk:

Megjön az éj szomorin fekednek az orrok, az éles
Elnyugrik 's a fél föld lesz nyoszolyája; de engem
Telver az elmúlt szép terseknek grúlja ...

Így felhozhatnám Galassit, Finódit. -

2) E helyen vések a történelem ellen. En, ugyanis úgy
fogom fel a dolgot e helyen, hogy a keresztényiségnek
közűk terjedése, vols oka az avarok verésének; bár
az új vallás csak azután, midőn Nagy Károly meg-
győzte őket, terjedt el Pannoniában.